

Advocata Croatiae

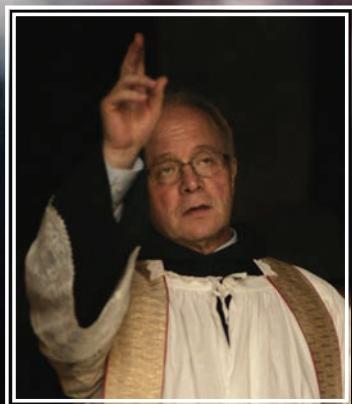
List svetišta i župe Majke Božje Remetske :: Uskrs 2015. :: Zagreb :: godina 19. :: broj 56 :: cijena 15 kn

www.zuparemete.net

Sretan Uskrs

INTERVJU
S. TEA ŽIVKOVIĆ,
OCDS:
Što znači
oslanjati se
na Boga

Doviđenja,
dragi oče
Vjenceslave!

stranice 13. - 24.

BOG JE ZALJUBLJEN U NAS

Bog je u nas zaljubljen, a mi smo njegov san; nijedan teolog to ne može objasniti, jedino možemo plakati od radosti – istaknuo je Sveti Otac

Polazeći od prvoga čitanja proroka Izajie, koji govori o Božjem stvaranju „novih nebesa i nove zemlje“, Papa je istaknuo kako je drugo stvaranje „čudesnije“ od prvoga, jer Bog u Isusu Kristu obnavlja svijet, uništen grijehom. U toj obnovi svega, Bog se neizmjerno raduje – rekao je Sveti Otac dodajući:

Vidimo da je Bog pun zanosa. Govori o radosti: ‘Radovat će se nad svojim narodom’. Bog razmišlja o onomu što će učiniti: veselit će se sa svojim narodom. Izgleda kao da Bog sanjari: i u njegovim snovima smo mi. ‘Kako li će to biti lijepo kad svi budemo zajedno; kad se nađemo tamo. Ja će se tada veseliti! Da bismo to bolje razumjeli može nam pomoći maštanje sretnih zaručnika: „Kada budemo zajedno, kad se oženimo...“’ Bog tako sanja – primjetio je Papa.

Bog misli na svakoga od nas, ljubi nas i o nama sanja. Razmišlja o svojoj radosti zajedništva s nama. Bog nas dakle želi „ponovo stvoriti“ kako bi trijumfirala radost. Jeste li ikad mislili o tome: Bog me sanja, misli na mene; u njegovim sam mislima i srcu. Bog može promijeniti moj život! Bog mašta kao što to čine i zaljubljene osobe. Bog je zaljubljen u svoj narod. A kada mu veli: ‘Nisam te odabrao jer si najjači, najveći, najmoćniji, nego jer si najmanji od sviju. Može se reći i ‘najbjedniji’. Takvoga sam te odabrao, to je ljubav – kazao je Sveti Otac.

Ni jedan teolog ne može objasniti Božju ljubav prema nama. Bog je zaljubljen u nas – ponovio je Papa osvrćući se i na ulomak iz Ivanova evanđelja, koji govori o ozdravljenju sina kraljevskoga službenika. Bog može promijeniti naš život. Ali što mi je činiti?

– Vjerovati da me Bog može promijeniti; vjerovati poput kraljevskoga službenika, u njegovu moć: ‘Gospodine, siđi da mi ne umre dijete’ – kazao je Papa.

Idi, sin tvoj živi! – veli mu Isus. Čovjek je povjerovao Isusovim riječima. Vjerovao je da Isus može ozdraviti njegovo dijete i pobijedio je. Vjerovati znači stvoriti prostor za moćnu Božju ljubav, jer Bog je zaljubljen u mene i zajedno sa mnom se želi radovati. To je vjera, a vjerovati znači: Bogu omogućiti da dođe i promijeni moj život – zaključio je Sveti Otac.

IMPRESUM

Izdavač: Župa Uznesenja BDM - Remete

Za izdavača: o. Antonio Mario Čirko

Adresa uredništva: Česmičkoga 1, 10000 Zagreb

Telefon: 01/4500 500, faks: 01/4580 952

e-adresa: zupa.remete@gmail.com

Glavni urednik: o. Antonio Mario Čirko

Izvršna urednica: Marina Ralašić

Lektura: Ivan Blažević, Jozo Renić

Fotografija na naslovnicu: Proljeće u Remetama, fotografirao Marko Dušak

Žiro-račun: HR3323400091100230477

ISSN: 1331-4092

Grafička priprema: Duplerica d.o.o. Zagreb

Tisk: Kersch offset d.o.o., Zagreb

Časopis izlazi tri puta godišnje: za Uskrs, Božić i Veliku Gospu

4

Meditacija
ZAŠTO JE VAŽNO DA JE ISUS USKRSNUO?

Bez Uskrsa sve bi naše vjerničko bilo običan zemaljski trud i muka, zapravo u konačnici i suvišno. Sveti Pavao govori o šest katastrofalnih posljedica koje bi se dogodile da slučajno nema uskrsnuća

6

Uskrs
PROŠTENJE U REMETAMA

I ove godine kao i davne 1901. na Uskrsni ponedjeljak je otvorenenje proštenjarske godine u svetištu Majke Božje Remetske

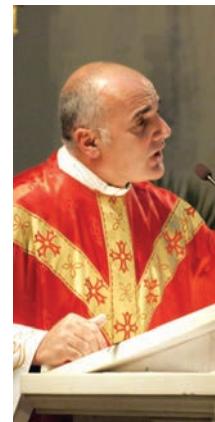
8

Intervju
s. Tea Živković, OCDS:
OSLANJATI SE NA BOGA

Trebamo naučiti biti Kristovi 24 sata na dan, a ne samo nedjeljom na misi. Svih mojih spoznaja, magisterija, studija duhovnosti, seminara... ne bi bilo da nije bilo Svjetovnog reda i duhovnog vodstva o. Vjenceslava

34

Mladi
ŠTO MLADI TRAŽE OD SVEĆENIKA I CRKVE?

Danas su mladi zahtjevniji nego u moje vrijeme: usude se napustiti Crkvu ako im se čini lažna, ako je svećenik neozbiljan, prijetvoran, i ako na bilo koji način nije Kristov, kaže p. Ike Mandurić

13

U spomen
HVALA TI, DRAGI NAŠ SLAVEK

Vjernici i župljani remetske župe zahvaljuju dragom Bogu što si ih toliko volio

o. Vjenceslav Mihetec (1945.-2015.)

- 14 Problem patnje
- 17 Kako smo ispratili Slaveka na nebo
- 22 Ljudi, budite si dobri

- 25 Naši velikani: Ivan Česmički
- 26 Život župe
- 30 Terezijanski "Put svjetla" u Hrvatskoj

- 33 Vi pitate, župnik odgovara**

ZAŠTO JE VAŽNO DA JE ISUS USKRSNUO?

Bez Uskrsa sve bi naše vjerničko bilo običan zemaljski trud i muka, zapravo u konačnici i suvišno. Sveti Pavao govori o šest katastrofalnih posljedica koje bi se dogodile da slučajno nema uskrsnuća

Piše župnik
o. Antonio Mario Čirković

Uskrsnuće! Ono ne samo da nam daje sigurnost za vječni život nego nam ono pomaže i podsjeća nas da sve poteškoće, da svi križevi koje život nosi imaju svoj smisao upravo u perspektivi uskrsnuća.

Sjećam se kada sam jednom išao u bolnicu posjetiti jednog starijeg čovjeka koji je bio na samrti. Slušao sam ga kako radosno govori o životu koji je proživio, kako mu je Bog dao predivnu obitelj, kako se nikada, pa ni u najtežim trenucima nije osjećao napuštenim od Boga ... Bio je svjestan da umire, ali je govorio s uzbudnjem osobe koja se spremila na daleki put. Ni trunke žalosti ili straha, nego oči pune radosti i zahvale. Tada sam u srcu osjetio na jedan poseban način kako je život s Isusom nešto toliko posebno i blagoslovljeno. Isus je uskrsnuo, on je živ i čeka nas kod sebe.

Kristovo uskrsnuće važno je zbog nekoliko razloga. Ono nam svjedoči neizmjernu Božju svemoć. Vjerovati u uskrsnuće znači vjerovati u Boga. Ako Bog postoji i ako je stvorio svemir, onda je gospodar života i smrti, štoviše ima moć da uskrsne od mrtvih. Samo onaj koji je stvorio život može ga uskrisiti poslije smrti. U Isusovu uskrsnuću iz groba Bog nas podsjeća

na svoju absolutnu vlast nad životom i smrću. Također, Isusovo uskrsnuće je svjedočanstvo uskrsnuća ljudi. Za razliku od drugih religija, koje su samo ljudska tvorevina, kršćanstvo ima svoga Utjemeljitelja koji nadilazi smrt i koji obećava da će je i ljudi nadići. Isus je radi nas postao čovjekom, radi nas je umro za naše grehe i uskrsnuo treći dan. Grob ga nije mogao zadržati. On živi i sjedi s desna Ocu u nebu.

Kristovo i naše uskrsnuće

U Prvoj poslanici Korinćanima (1 Kor 15) sveti Pavao tumači u detalje važnost Kristova uskrsnuća. Neki u Korintu nisu vjerovali u uskrsnuće tijela od mrtvih, te zato Pavao govori o šest katastrofalnih posljedica koje bi se dogodile da slučajno nema uskrsnuća:

- 1 Propovijedanje Krista ne bi imalo smisla (1 Kor 15,14);
- 2 Vjera u Krista bila bi uzaludna (1 Kor 15,14);
- 3 Svi svjedoci i propovjednici uskrsnuća bili bi tada lašci (1 Kor 15,15);
- 4 Nitko tada ne bi bio otkupljen od greha (1 Kor 15,17);
- 5 Svi bi vjernici iz prošlosti propali i bili izgubljeni (1 Kor 15,18);

NEWTON O USKRSNUĆU TIJELA

Sir Isaaca Newtona, oca moderne znanosti koji je otkrio zakon gravitacije, htjeli su ismijati pitanjem kako on misli da Bog može obnoviti raspadnutu umrla tjelesa rasuta u prašini. Newton je posuo željeznu prašinu po pijesku i uzeo magnet. Magnet ju je prikupio između ostale prašine. "Evo ovako", rekao je: "Ako ja ovo mogu, što sve može više onaj koji je sve ove sile postavio!" Što znači "uskrsnuti"? Po smrti, dijeljenjem duše i tijela, tijelo se čovjekovo raspada, dok mu duša ide u susret Bogu, čekajući da se ponovno sjedini sa svojim proslavljenim tijelom. Bog će svojom svemoću povratiti konačno nepokvarljiv život našim tijelima sjedinjujući ih s našim dušama, snagom Isusova uskrsnuća. Kao što magnet skuplja željeznu prašinu, tako će naš Bog skupiti ljude koji su umrli: "koji su dobro činili – na uskrsnuće života, a koji su radili зло – na uskrsnuće osude" [Iv 5, 29].

U Prvoj poslanici Korinćanima (1 Kor 15) sveti Pavao tumači u detalje važnost Kristova uskrsnuća

---

6 Kršćani bi tada bili najbjedniji od svih ljudi na zemlji (1 Kor 15,19).

No, Pavao u istoj poslanici sav radostan klikće da je Krist uskrsnuo, prvina usnulih (1 Kor 15,20). Tako je i nama otvoren put k uskrsnuću. Tertulijan, jedan od najznačajnijih i najoriginalnijih kršćanskih filozofa, već u 2. stoljeću piše ovako: "Nada kršćana je uskrsnuće mrtvih, sve što mi kršćani jesmo, to smo zbog vjere u uskrsnuće". Život kršćana se odvija najprije na zemlji, ali su mu oči uprte prema gore, nebeskoj domovini kojoj ide, on je svjestan da je putnik na zemlji. Zato Pavao na kraju dodaje

misao koja je izvor radosti za svakoga čovjeka: *Gdje je smrti pobjeda tvoja? Gdje je smrti žalac tvoj?* (1 Kor 15,55).

Uskrs daje smisao našem životu, smisao poštovanju Crkve. Bez Uskrsa sve bi naše vjerničko bilo običan zemaljski trud i muka, zapravo u konačnici i suvišno. Uskrsnuće je pokazalo da je Bog prihvatio Isusovu žrtvu u naše ime. Dokazuje da Bog ima moć podići nas iz mrtvih. Ono nam jamči da oni koji vjeruju u Krista neće ostati mrtvi, nego će uskrsnuti u vječni život. To je naša blagoslovljena nada!

Neka vam je blagoslovljen i radostan Uskrs!

PROŠTENJE U REMETAMA

I ove godine kao i davne 1901. na Uskrsni ponедјелjak je otvorenje proštenjarske godine u našem svetištu Majke Božje Remetske. Donosimo zapise iz knjige "Zagrebačka blagdanska ozračja" autorice Aleksandre Muraj o proštenju u Remetama

Početkom 17. st. kuga je izazvala pomor redovnika pa je samostan opustio, ali se u sljedećem stoljeću, točnije 1722., prišlo obnovi crkve. Izvorno gotički izgled tada je barokiziran, a unutrašnjost je 1745. oslikao pavlinski slikar Ivan Ranger (1700. – 1753.). Rangerove iluzionističke freske sadrže prizore čudesa koja su se dogodila hodočasnicima, primjerice, povratka u život već zamrllog muškarca iz 1435., oživjele utopljenice iz 1600., djevojke oslobođene bjesnila iz 1700. i dr., a naslikan je i prizor mučeništva obješenih redovnika iz 1591. Pogled na te događaje jamačno je djelovao na posjetitelje crkve i molitebjima učvršćivao nadu u dobar ishod njihovih zamolbi Bogorodici. Na osnovi brojnih tvrdnji bolesnika da su ovdje doživjeli izlječenje, remetsko se proštenište pročulo kao nebeska ljekarna.

Sačuvano je i sjećanje na procesiju što ju je 1710. poveo u remetsku crkvu biskup Eszterhazy "da ublaži srdžbu božju i isprosi pomoć od nebeske Majke" radi spasa od stočne kuge. "I doista" – piše Barlè – "molba biskupa i požognog puka bila je uslišana: ubrzo iza toga

prestala je kuga i vratila se opet plodovitost zemlji" (Marks 1994: 26–27).

Iako je naredbom Josipa II. pavlinski red bio 1786. ukinut i samostan napušten, i u idućim je vremenima crkva Majke Božje Remetske zadržala privlačnost za hodočasnike i bila ciljem velikih zavjetnih procesija. Početkom 19. st. biskup Maksimilijan Vrhovac ondje je utemeljio župu, a 1880. crkvu obnavlja arhitekt Herman Bollé.

Sjećanja Hirca i Šenoe

Zavjetne procesije održavale su se dva puta godišnje; "na proljeće, da odvrati Bog nesreću od polja, a na jesen da se Bogu radi toga zahvali". Usto, u Remete se odlazilo i individualno, što su mnogi Zagrepčani poduzimali osobito na Uskrsni ponedjeljak. Ilustriraju ih sjećanja na vlastite doživljaje iz druge polovice i kraja 19. st., što su ih ostavili Dragutin Hirc (rođen 1853.) i Milan Šenoa (rođen 1869.). Hirc opisuje svoje uspomene iz djetinjstva, iz doba "kada se spremilo i mlado i staro, i malo i veliko, da podje u Remete i da se pomoli čudotvornoj Majci božjoj".

Udaljenost od Kamenite ulice, gdje je s roditeljima stanovaо, do Remeta valjalo je prijeći pješice pa je obitelj ponijela od kuće (uskrsnu) hranu: šunku, hren, orahnjaču, makovnjaču i gibanicu od pekmeza. Putom su susretali i druge sugrađane proštenjare, također opskrbljene torbama s hranom, koji su se kretali Novom Vesi ili Mlinarskom cestom pa zatim produžili pokraj Mirogoja i Fučkova jarka do Remeta. Ondje, u okolini crkve, već su se bili smjestili pečenjari iz Gračana, prodavačice domaćeg kruha iz Samobora, seljaci s vinskim bačvama i keramičkim vrčevima, *sraljivcima*, iz kojih će se ispijati vino. Milan Šenoa će dodati:

"Kola za kolima postavila se na putu. (...) Oko tih kola postavili se čadori licitarski, krčmarski; prodavale se kobasicice, kolači, lančići, svete slike, molitvenici, medaljice, frule i dvojnica."

Uz građane u Remete su u velikom broju dolazili seljaci iz okolnih naselja, u to doba još odjeveni u svoju domaću, mahom platnenu odjeću. Oba su naša autora ostala zadivljena tom slikom. Šenoa će zapisati:

Proštenje danas

"Oko crkve sve je zujalo kao u velikom pčeliaku: stotine se kumeka i kumica skupilo oko crkve, sve u bijelo i crveno odjeveno."

Hirc pak nije žalio truda da podrobno opiše djevojačke, ženske i muške prigorske nošnje. Oko 10 sati ljudi bi ušli u crkvu da prisustvuju službi Božjoj i preporuče se zaštiti Bogorodice, a Šenoa će primijetiti:

"Čudno je bilo vidjeti ono svježe bjelilo i crvenilo pored onih ... starinskih freski, koje su stotine zahvalnih srdaca poklonile bogorodici remetskoj."

"Nijednom se proštenju ne veseli Zagrebčanin toliko"

Poslije mise proštenjari su se prepustili svjetovnim užicima. Mnogi su sjeli ispod drveća, rasprostrli stolnjake i blagovali jelo iz svojih torba, dopunjeno i delicijama pripremanima za proštenjare pod šatorima. Drugi su kupovali prigodne uspomene i drugu kramarsku robu:

"Poslije 12. ure počeo se svjet razilaziti, ženske ukrasile grudi slikom Majke božje, muškarci je zatakli za šešir, djeca pušu u žvegllice, stari nabijaju pištolje, pucajući i opratstajući se s Remetama" (Hirc I, 2008:516).

Starodrevnu tradiciju hodočašćenja u Remete Zagrepčani su nastavili i u prva dva desetljeća 20. st., odlazeći onamo i za Uskrsni i Dušovski ponедjeljak te na Veliku i Malu Gospu. Godine 1901. još je velik dio građana u pravom hodočasničkom duhu put prevaljivao pješice, a manji dio kolima, što se promjenilo tek od uvođenja električnog tramvaja 1910. i izgradnje mirogojske pruge.

"Na jučerašnje proštenje u Remetama grnuo je Zagreb u do sada nevidjenoj množini. Na tramwayima nije se moglo dobiti mjesta, pa se svjet upravo otimao za mjesto" –javljaju *Novosti* 9. IV. 1912.

Kao i u prethodnom razdoblju, posebice je omiljeno bilo proštenje na Uskrsni ponedjeljak:

"Uskrsni ponедjeljak radostan je i veseo dan u Remetama i nijednom se proštenju od starije ne veseli Zagrebčanin toliko, koliko Remetama" –javlja *Prosvjeta*.

"U Remetama bilo je već u jutro veoma mnogo sveta" – izvještava *Obzor* 5. IV. 1904.

A svjet je trebalo nahraniti i napojiti pa će *Novosti* 14. IV. 1911. objaviti oglas:

"Na Uskrsni ponедjeljak prigodom proštenja u Remetima izvolite posjetiti Šandora Tabačnika, koji se pobrinuo za dobro domaće novo i staro vino te zagrebačko pivo. Oko podneva

bit će na ražnju pečeni odojak." Konzumentsku sastavnici tih događanja novinarji su rado isticali bilježeći, primjerice, da će na jedno od posljednjih godišnjih proštenja, kakvo je u Remetama za

Malu Gospu, "otići mnogo Zagrebčana, da se u svježoj prirodi okrije kapljicom dobrega *ijetošnjega*" (*Obzor*, 8. IX. 1908.).

Proštenje u
Remetama 1927.

Zavjetna procesija na početku I. svjetskog rata

Značenje remetskog prošteništa u svijesti zagrebačkih vjernika očitovalo se, međutim, u doba opće velike nevolje. Ni mjesec dana nakon početka Prvoga svjetskoga rata poduzeta je u Remete zavjetna procesija na poziv ondašnjega nadbiskupa. Dr. Antun Bauer predvodio je od prvostolnice povorku od 20 tisuća građana, koji su putom prema Remetama prolazili uz špalir seoskoga pučanstva. Njima se pridružio i dio građanstva koji je dolazio pješice ili kolima s maksimirske strane, tako da je – prema pisanju *Novosti* 28. VIII. 1914. – "narastao broj vjernika na trideset hiljada duša".

I dvije godine poslije, 10. svibnja 1916., opet se uz isto nadbiskupovo vodstvo u 6 sati ujutro uputila procesija da zamoli Majku Božju Remetsku za što skoriji i pravedniji mir. Događaj je poprimio i širu društvenu podršku jer su u povorci osim klera i vjernika sudjelovale i razne ženske i muške korporacije, gradski i državni službenici i sl. A već u rujnu iste godine opet se iz katedrale put Remeta zaputila zagovorna procesija za skori svršetak rata, koju je vodio biskup dr. Lang, a prisustvovalo joj tri tisuće hodočasnika.

Ratne prilike ostavile su traga. Suvremenici spominju kako je na proštenjima toga doba bilo znatno manje krčmarskih šatora i pečenjara, kao i vrtuljaka i "drugih raznih zabavnih sredstava". A i među proštenjarima su prevladali ženski svijet i vojnici, dok je muških civilnih osoba bilo vrlo malo.

Unatoč svemu, ispunjena iskustvom raznih nevolja i nedaća iz prethodnih stoljeća, ali s očuvanom nadom, i nadalje su se uporno održavala sva proštenja kod "starodrevne i čudotvorne Majke Božje u Remetama".

Pripremio Zlatko Šušnić

s. Tea Živković, poglavarica Karmelskoga svjetovnog reda

ŠTO ZNAČI OSLANJATI SE NA BOGA?

Trebamo naučiti biti Kristovi 24 sata na dan, a ne samo nedjeljom na misi. Svih mojih spoznaja, magisterija, studija duhovnosti, seminara.... ne bi bilo da nije bilo Svjetovnog reda i duhovnog vodstva o. Vjenceslava, kaže s. Tea Živković, OCDS

Razgovarala
Marina Ralašić

Sa s. Teom Živković, poglavaricom Karmelitum Discalceatorum Seculorum/OCDS, razgovarali smo o hrvatskom Svjetovnom redu, povezanosti laika i karmelskih svetaca, a posebno o sv. Tereziji Avilskoj i nedavno preminulom o. Vjenceslavu koji je bio dugogodišnji duhovni asistent svjetovnog reda.

Prema odluci pape Franje Godina posvećenog života započela je 30. studenoga 2014., a završava 2. veljače 2016. Jedan od ciljeva Godine posvećenog života je "sa strašću živjeti sadašnjost", a to podrazumijeva zaljubljenost, istinsko prijateljstvo, duboko zajedništvo. To je upravo ono što "čini lijepim život tolikih muškaraca i žena koji zavjetuju evandeoske savjete i iz bližega slijede Krista u tom životnom staležu". Kolikim žarom i laici mogu ljubiti i svjedočiti Krista? Zar je moguće da i ja budem svet/sveta? Zašto je Mojsije najbolji tranzicijski lider, a sv. Terezija najbolja projektna menadžerica? Evo što odgovara s. Tea.

Bivša bankarica (odnedavno umirovljениčica, bivša izvršna direktorica u jednoj od naših najvećih poslovnih banaka) i sestra Tea - poglavarica Remetske zajednice Svjetovnoga karmelskog reda su jedna te ista osoba, kako to?

— Meni zvuči jednostavno. Prije dvadeset i pet godina upoznala sam sv. Tereziju Avilsku i osjetila snažan i vrlo jasan Božji poziv za Karmel. U sv. Tereziji pronašla sam učiteljicu u tome kako spojiti posao, aktivan, odgovoran, naporan, pun službenih putovanja, simpozija, konferencija... i duhovni život. Od nje sam učila kako "radu dati vrijednost najuzvišenije kontemplacije, a iz kontemplacije učiniti djelotvoran posao". U svemu mi je uzor jer je bila velika sveta žena s puno smisla za praktično. Već sam deset godina bila u Svjetovnom redu kad sam postala izvršna direktorica, a koliko sam uspjela spojiti sve životne obvezе, rad i molitvu, samo Bog zna, ja znam samo da sam se trudila.

Vodite seminare u kojima povezujete posao i duhovnost, pronalazeći uvijek pri-

mjenjivost osobina i poruka svetaca u svakodnevnom životu i radu. Koji je Vama posebno drag primjer?

— Naravno da mi je najdraži primjer sv. Terezije od Isusa, u njoj sam prepoznala, današnjim rječnikom rečeno, projektnu menadžericu, ono što sam i sama radila. Možda to povezivanje izgleda nemoguće, međutim, kad sam počela tražiti, vidjela sam da je poveznica poslovnog i duhovnog sam čovjek. U čovjeku se sastaju i poslovno i duhovno, a to znači da možemo u životima svetaca pronaći pomoći u vlastitoj izgradnji, a samim tim i u poslu. Duhovnu u nama reflektira se na posao.

Ravnotežu u životu, radu i duhovnosti povezujete s primjenom principa iz Svetog pisma, koje priznajete kao najbolji poslovni priručnik. U kojim bi segmentima on danas bio najkorisniji (upravljanje osobnim financijama/kućni budžet, štednja, planiranje studija i budućeg poziva ili...)? Razmisljate li da napišete jedan takav priručnik?

— Nisam razmišljala o pisanju priručnika. Upravljanje osobnim financijama tema je knjige "I tvoj novac vrijedi", o poslu je izšla knjiga "Business i Biblija", odnos prema poslu i prema zaposlenicima na biblijskim temeljima opisan je u knjizi "Voljeti pondjeljak", a u posljednjih desetak godina napisane su brojne knjige, otvorena visoka učilišta i bezbroj je seminara na temu kršćanskog liderstva. I sama sam završila dvogodišnji američki studij kršćanskog vodstva i sad držim seminare i nastojim spojiti naučeno s dugogodišnjim poslovnim iskuštvom (opet spajanje – to volim).

Magistrirali ste etiku managera s temom "Sv. Terezija Avilska – njen aktivni život i vodenje projekta". Objasnite nam to na nekom konkretnom primjeru. Sv. Terezija i projekt?

— Čitajući sv. Tereziju Avilsku, posebno "Osnutke", gdje su opisani osnutci svih njezinih samostana, uočila sam gotovo iste postupke, iste akcije koje sam ja radila na poslu kao voditelj projekta. I vidjela sam da od naše sv. Majke Terezije mogu naučiti kako se vodi projekt. I

potpuna je zabluda smatrati da je projekt, način kako se danas rade poslovi, izum današnjeg vremena kad sam ja našla uzor u Tereziji Avilskoj i to dokazala i pokazala u svom radu, da su osnutci i obnova karmela pravi projekt i po obujmu posla i po načinu vođenja. Razlika između Terezije i današnjeg voditelja projekta nije u onome što je ona radila, nego samo u tome što se oslanjala na Boga, a današnji menedžeri i voditelji projekata taj dio izostave – sve druge aktivnosti su potpuno iste.

Što znači "oslanjati se na Boga"? Možete li to pojasniti konkretno, npr. na projektu monetizacije autocesta (od koje je Vlada nedavno odustala) ili projektu reforme obrazovanja u koji se tek ide ili na nekom projektu iz Vašeg bankarskog života?

— Odgovor na ovo pitanje zahtijevao bi puno veći prostor, bila bi to strategija razvoja Hrvatske, koju Hrvatska nema. Probat ću ukratko.

Tko želi raditi svoj posao, bez obzira na kom položaju bio i koji posao radio, ako se želi oslanjati na Boga, ako želi raditi po Božjem, može naći primjere u Svetom pismu. Npr. tko je odgovoran za donošenje odluke o monetizaciji hrvatskih cesta, o tvornicama, moru... znači davanju hrvatske imovine strancu na upravljanje i iskoristavanje, treba pročitati Knjigu o kraljevima gdje se izričito govori: ne prodajte svoje djedovine strancima. Jasno je kroz cijeli Stari zavjet da je Bog darovao zemlju narodu i očekivao da se za tu zemlju brine, da je obrađuje, a ne da je uništava ili prodaje. Takva tre-

ba biti poslovna strategija, a onda se u okviru te strategije kao prvotne Božje namjere donose pojedinačni planovi za razvoj. Znači Bog je na prvom mjestu, a sve ostalo se onda posloži u skladu s prvotnim ciljem. To znači "oslanjati se na Boga".

Ili npr. svi oni koji su na položaju kojim se mogu okoristiti, ako se žele oslanjati na Boga, trebali bi pročitati Knjigu o Samuelu i naučiti iz Davidova primjera kako čovjek koji ima moć sagriješi i što se sve događa nakon prvoga grijeha. To bi bila pouka za sve koji su ogrezli u korupciji.

Čuli ste za zemlje i poduzeća u tranzicijama, za to su nam potrebni tranzicijski lideri. Tranzicijsko vodstvo postalo je zaseban predmet na visokim učilištima. Pročitala sam knjigu

U sv. Tereziji Avilskoj sam prepoznala, današnjim rječnikom rečeno, projektu menadžericu, ono što sam i sama radila. Od nje sam učila kako "radu dati vrijednost najuzvišenije kontemplacije, a iz kontemplacije učiniti djelotvoran posao". U svemu mi je uzor jer je bila velika sveta žena s puno smisla za praktično

S. Tea

S o. Vjenceslavom u Splitu

"Tranzicijsko vodstvo", onda sam na Sustavnom studiju duhovnosti slušala Duhovnost Starog zavjeta i odmah sam znala da će moj diplomski rad biti: "Mojsije – uzor današnjim liderima" jer je Mojsije pravi tranzicijski vođa. O. Dario Tokić bio mi je mentor i puno pomogao da ideja bude provedena u djelu.

Da se još malo zadržimo u ovom svjetovnom dijelu. Što možemo naučiti od sv. Terezije?

— Kao odgovor na ovo pitanje navela bih samo nekoliko poruka sv. Terezije poslovnim ljudima danas iz kojih svatko može prepoznati savjet za sebe.

"Gospodin pomaže onima koji su odlučili služiti njemu na slavu. On hoće upravo tu od-

Mnoge su zemlje, pa i Hrvatska, u tranziciji (prijelazu), kao i mnoga poduzeća. Na Sustavnom studiju duhovnosti slušala sam Duhovnost Starog zavjeta i odmah sam znala da će moj diplomski rad biti: "Mojsije – uzor današnjim liderima" jer je Mojsije pravi tranzicijski vođa

luku. On čeka samo našu odluku da sve učini sam."

Kako je postupala: "Dobro je promislila i promotrlila ono što mora učiniti, zatim bi izvela ono što je zaključila i odredila s velikom odlučnošću i ustrajnošću dok ne bi postigla potpuni cilj."

"Usvojila je devizu grada Avile: Antes quebrar que doblar – radije se slomiti nego popustiti, radije umrijeti nego odustati."

Današnji pretjerani aktivizam ovako je opisala: "Jadna Dona Luisa! Za osobe njena roda sve je samo obaveza, zato je velika zabluda nazivati ih gospodom, dok su oni zapravo robovi tisuće obaveza." Ali jedno je pretjerani aktivizam, a nešto sasvim drugo rad Bogu po volji.

Išla je naprijed "s neustrašivošću Duha Svetoga jer je njena hrabrost nadilazila hrabrost muškaraca i žena" i pitala je: "Gospodine, zašto mi zapovijedaš nemoguće stvari? Kad sam već žena, da sam barem slobodna! Ali vezana sam sa svih strana, bez novčića i bez mogućnosti da pribavim novac, ukratko bez ičega." To su bile činjenice, ali zbog poslušnosti i ljubavi prema Isusu odmah dodaje: "Što mogu učiniti, Gospodine?" I tako iz molitve i razgovora s Gospodinom nižu se djela.

Za nju teškoća nestaje onoga trenutka kad je odlučila pobijediti: "To me staje samo malo napora u početku." Ova vječno bolesna žena nazivlje "malim naporom" silne poslove u kojima je radosno sudjelovala. Ona ne zna za okljevanje, odmah joj je jasno što hoće i smjesta se daje na posao. Ali kad je okolnosti primoravaju da bude strpljiva, ona čeka, ali ne napušta zamisao – ne odustaje.

Direktorima, upraviteljima i voditeljima valja naglasiti da je Terezija bila "žena koja se umije okoristiti prilikama i poznanstvima", ali "ne voli da se spretnost iskrene u lukavštinu, sposobnost organizacije u sebičnost, smisao za inicijativu u preveliku samostalnost, a pozuzdanje u sebe u taštinu".

Od svega navedenoga – prilagodljivost, zahvalnost... što je najvažnije da shvatimo i primijenimo u svakodnevnom životu? Ocratite to primjerom iz svojega života...

— Meni najvažnije i najvrjednije iskustvo: ono što sam naučila u Svjetovnom redu nastojala sam primijeniti u svom svakodnevnom životu i na poslu. Tako nas je učio o. Vjenceslav: "Ono što ste ovdje dobili ponesite sa sobom i ugradite u svoj život, nemojte da se sasuši u vama kao biljka bez vode." Trebamo naučiti biti Kristovi 24 sata na dan, a ne samo nedjeljom na misi. Svega ovog "spajanja", svih spo-

znaja, magisterija, studija duhovnosti, seminara.... ne bi bilo da nije bilo Svjetovnog reda i duhovnog vodstva o. Vjenceslava.

Karmelski svjetovni red (OCDS) u Remetama djeluje već više od 50 godina. Kako je tekao njegov razvoj?

— Svjetovni karmelski red, kako piše u knjizi "Karmeličani", niknuo je u sjeni karmelskih samostana, najprije u Somboru, zalaganjem služge Božjega o. Gerarda Stantića. Svjetovni red u Somboru osnovan je dekretom generalnog poglavara karmeličana u Rimu 8. kolovoza 1913. Na blagdan Male Gospe sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić primio je prve članove Svjetovnog reda i bio njihov dugogodišnji duhovni voditelj. Iste godine tiskana su na hrvatskom jeziku Pravila Svjetovnog reda. Somborski Svjetovni red ima svoje specifičnosti po tome što je višenacionalan; pripadaju mu članovi Hrvati, Mađari i Nijemci. O. Ante Stantić bio je promicatelj Svjetovnog karmelskog reda u Remetama. U prvoj grupi bila su samo dva člana koja su pripadala Svjetovnom redu u Somboru. Tijekom 1966. broj članova se povećao, a generalni je poglavar karmeličana u Rimu dekretom 1977. ustanovio Zajednicu Svjetovnog karmelskog reda u Remetama, koja danas ima više od šezdeset članova, a duhovni joj je voditelj sve ove godine bio o. Vjenceslav Mihetec. U odsutnosti o. Vjenceslava s nama su kratko bili o. Antonio i o. Dražen, a ponajviše o. Dario.

U Zajednici je danas mješovito društvo: mlađi, stari, muški, ženski, studenti, radnici, umirovljenici, doktori, profesori, magistri... a svatko od nas bio je privučen nekim od karmelskih svetaca. Svaki član ima svoju priču, koja potvrđuje da je pripadnost Svjetovnom redu poziv, a ne vlastiti odabir.

Koja je Vaša osobna priča?

— Dosegili smo se u novu župu i ja sam otišla u crkvu prijaviti naš dolazak i zamoliti za blagoslov novog stana. Onako usput pitala sam imaju li knjižnicu i mogu li se posuđivati knjige. Kapelan mi je rekao da će mi on donijeti jednu knjigu. Donio mi je knjigu o sv. Tereziji Avilskoj, za koju nikada nisam čula, a nisam znala ni da postoji Karmelski red. Ne moram reći da sam tu knjigu držala u ruci i bila po-malo razočarana (gle, nije mi dao da si sama izaberem knjigu i donio mi je samo jednu). Pročitala sam je u nekoliko dana i rekla: to je to. Onda sam počela propitivati se o Karmelu i za nekoliko mjeseci sam došla u Remete. Bilo je to 1990. godine, što znači da sam ovdje 25

Otač Dario, mentor na studiju duhovnosti

godina. Gledala sam i pratila molitvom, kao i svi članovi Svjetovnog reda, bogoslove koji su danas svećenici od formata. Nakon tri godine, kad sam polagala svoja prva obećanja, Marija Makuc, danas pokojna, pitala me zašto moj muž ne dolazi. Kažem: "Ne znam." "Pa jesi ga pitala?" Kažem: "Nisam." "Pa pitaj ga." Došla sam kući i pitala Josipa bi li on došao jednom sa mnom u Remete samo da vidi gdje mu žena ide. Pristao je odmah, došao, upoznao o. Vjenceslava i ostao.

Koliko ima članova i koje su glavne aktivnosti danas?

— Rekla bih prvo samo nekoliko riječi općenito o Svjetovnom redu da se bolje razumijemo.

Poslužit ću se riječima o. Anastazija kardinala Balestrera, karmeličanina, koji u svom tekstu pod nazivom "Sudionici iste karizme" govori kako svjetovni redovi obogaćuju cijeli Red: "Kad svjetovni redovi ne bi postojali, trebalo bi ih izmislti, upravo da dademo odjeka duhovnim vrednotama redovničkih obitelji, pružajući Božjem narodu susret koji će im omogućiti vrednovati duhovna bogatstva koja je redovnička obitelj primila ne da ih ljubomorno zatvori u škrinju, nego da ih dade Božjem narodu u punini karitativne ljubavi."

U Ustanovama Svjetovnog reda Karmela nalazimo obrazloženje za tvrdnje o. Anastazija: "Svjetovnim redovima redovničke zajednice pravno

Tko želi raditi svoj posao, bez obzira na kojem položaju bio i koji posao radio, ako se želi oslanjati na Boga, može naći primjere u Svetom pismu

potvrđuju sudjelovanje u svojoj karizmi, primaju ih u krug svoje obitelji, daju im na raspolaganje baštinu svojeg nauka i evanđeoskog života i pružaju im bratsku pomoć duhovnog vodstva. Po svojoj prirodi svjetovni redovi su pozvani na služenje, bez promjene staleža svojih članova u svijetu. Od članova Svjetovnog reda traži se vjernost karizmi Reda, odnosno potpuno sudjelovanje u uzoru, milosti i plodovima ove karizme."

A što je karizma Reda? Što radite?

— Papa Ivan Pavao II. rekao je karmeličanima: "U vašem je redu veoma duboka, kristološka i marijanska tradicija: slijediti Krista nasljeđujući Mariju." Karmeličani su dobili dar nasljedovanja Krista u molitvi, u razmišljanju i razmatranju Božje riječi. Karizma Svjetovnog reda je u naše sredine, obiteljske, susjedske, radne, prijateljske... privlačiti Boga. Sva naša djela trebaju izvirati iz molitve. Zajednički apostolat svima je škola molitve i škola razmatranja Svetoga pisma, a osobni apostolat članovi izgrađuju sami već prema potrebama svoga okruženja uz trajan napor oko osobne formacije. Eto, to radimo.

Isto je Pravilo Svjetovnog reda i ista karizma u cijelom svijetu, ali djela su drukčija.

Kako ste uključeni u proslavu jubilarne 500. godine rođenja sv. Terezije Avilske, kao Red i osobno?

— Braća svećenici su glavni, a mi smo samo suradnici, pomoćnici, poslužitelji... Kao i u svim drugim prigodama i aktivnostima, način rada je isti: braća kažu što bi im trebalo pomoći, a mi se onda, svatko prema svojim darovima i mogućnostima, odazivamo na suradnju.

S obzirom na to da dolazi "moja dugogodišnja prijateljica", osim konkretne pomoći (Križni put sa sv. Terezijom), želim samo sva tri dana provesti s njom. Kud ona, tud i ja. Želim samo biti uz nju i nadam se da će malo njenih osobina prijeći na mene.

Nedavno preminuli svima nama dragi i poznati o. Vjenceslav Mihetec bio je dugogodišnji duhovni asistent Svjetovnog reda. Kako vidite zasluge njegova duhovnog rada

za Karmelski svjetovni red ne samo za Remete, nego i za čitav svjetovni red hrvatske provincije?

— Prvo, svojim zalaganjem, trudom i strpljivošću zaslužan je za postojanje i održanje Svjetovnog reda. Danas su u provinciji četiri zajednice, u Remetama, Somboru, Krku i Splitu.

A za sve druge zasluge trebala bi nam knjiga od barem petstotinjak stranica.

Bio nam je duhovni otac i vodio nas čvrstom rukom prema Bogu. U njegovu odgoju nije bilo kompromisa ni dvoumljenja. Nikada nije bilo: može ovako, a može i onako. Ne može samo onako kako je govorio Gospodin.

Najbolje pojašnjenje što znači duhovni otac dao je jedan mladić kojem sam rekla da je nekoliko muškaraca odraslih obiteljskih ljudi izjavilo da im je teže sada kad je preminuo o. Vjenceslav nego kad im je umro rođeni otac. Taj mladić je ovako prokomentirao: "Pa naravno, kad je Vjenceslav bio pravi otac, onakav kakav otac treba biti."

Bio nam je prijatelj. Znao je reći: prijateljstvo se ne može iznudititi, samo ponuditi. I on je nudio svoje, jednakom brigom, pažnjom, interesom, slušanjem, savjetima i molitvom, bez obzira na to je li mu užvraćeno istom mjerom. Od njega sam naučila što znači biti čovjeku prijatelj po Božjem naumu.

Životom je propovijedao evanđelje, nije jedno govorio, a drugo radio, nije od nas tražio ono što i sam nije radio.

Bio nam je pravi putokaz do Boga. Učio nas je: "Uprite pogled u Boga, njega slušajte i hrabro naprijed kroz sve nedaće. On vas neće ostaviti." Za nas se zauzimao pred Gospodinom. Nije nas vezao za sebe, nego stalno upućivao na Boga i Blaženu Djevicu Mariju.

Od nas je tražio da budemo čvrsti, postojani, zreli, odgovorni vjernici, da stojimo uspravno da se Isus može na nas osloniti. Govorio bi: "Nemojte biti zanesenjaci i lebdjeti, na takve se ne može osloniti ni Bog ni čovjek." Nadam se da ga nećemo iznevjeriti. Učio nas je autentičnosti življenja vjere i karmelskog identiteta. Ali nije svjedočio samo riječima. Puno glasnije svjedočanstvo jest čitav njegov život, učio nas je vlastitim primjerom kako biti bolji Božji suradnici.

Sv. Mala Terezija je rekla: "Kad Nebo voli čovjeka, daruje mu prijatelja." Onda smo svi mi stvarno jako voljeni.

Pitam se jesam li dovoljno naučila od njega ili sam mogla uz ovakvo živo evanđelje naučiti više i biti bolja svjetovna karmeličanka?

Nije isto kad se odlomi grana ili kad padne hrast. Kad se dogodi ovo drugo ostane praznina koju je teško popuniti i više ništa nije isto.

Tada, kako kaže sv. Augustin, suza postane slatka jer zamijeni prijatelja u radostima naše duše. Hvala Bogu što nam je darovao o. Vjenceslava i hvala mu što ga nikad nećemo izgubiti. Doviđenja, dragi oče Vjenceslave!

O. Vjenceslav o svojem pozivu:

Ja sam redovnik. Redovnik znači vjernik u istinskom i najzauzetijem smislu te riječi. U romanjskim jezicima kažu da to govori o tjesnoj povezanosti s Bogom. Kod nas se svećeništvo nadograđuje ili bolje izrasta iz ove posvećenosti, darovanosti Bogu. Za mene je svećenik osoba koju je Bog izabrao i sebi posvetio da bude dar i darovatelj, prinos i prinositelj, posvećen i posvetitelj. Živi u ovome svijetu, ali mu ne pripada.

PROBLEM PATNJE

S Isusovom Mukom u pitanju je spasenje svijeta, mene i tebe, poruka je jednog korizmenog razmišljanja o Vjenceslava

Po starom obredu u predvečerje prve nedjelje Muke pokrivali su se križevi, prekrivale slike u crkvi i Gluha nedjelja je nastupala. Neki se još toga sjećaju, a negdje se to još čini. Direktorij Crkve daje mogućnosti da se zakriju križevi. Naime, Evangelje, koje se je čitalo na petu korizmenu nedjelju, bilo je o bijesu farizeja koji su se strašno razljutili na Isusa i htjeli ga kamenovati, a On se je sakrio. Na spomen njegova skrivanja zakrivala su se raspela, pa onda i sve slike oltarne u crkvi. I tako je ostalo do reforme. Zašto se ne sakrivaju raspela danas? U ovo vrijeme, ako išta treba biti otkrito, izloženo, onda je to raspelo. Druge je stvari, možda, trebalo skloniti, zakriti, da jedino Križ Kristov bude uzdignut, viđen, čašćen, jer on sada dolazi u središte razmatranja i središte molitve Crkve.

Otkrito raspelo

Nekada, u doba baroka, išlo se u tome prema teatralnosti, tako da je razumljivo zašto se to danas ne čini. Ipak, to negdje još uvijek čine gdje ljudi više drže do tradicije nego do znaka. "Pa tako je uvijek bilo, i zašto nije danas tako?" To će uvijek prigovoriti ljudi koji idu rijetko u crkvu, samo kad se nešto događa čega se oni sjećaju. Inače, ne idu redovito i nisu u hodu s Crkvom. Onaj, koji je u hodu s Crkvom, on i shvaća stvar.

Dakle, ako išta danas treba biti otkriveno i izloženo, onda je to Kristov Križ. Zato ga mi ne zakrivamo, i dobar dio tako čini, osim ako se tu i tamo nekom svećeniku to sviđa, a i ljudi znaju zahtijevati.

Vrijeme muke - vrijeme koje je teško obrazložiti, i na to pitanje postavljaju se vrlo teška protupitanja.

Bog Otac

Jednom na duhovnim vježbama za studente dvadesetogodišnji je student rekao: "Kad bi meni moj otac učinio što je taj, takozvani milosrdni, Bog činio svome sinu, najblaže rečeno, ja bih ga prokleo." Najblaže rečeno. Neshvatljivo je da otac to može učiniti i dopustiti da se dogodi njegovom sinu. Nedopustivo je. Logično gledajući, dečko ima pravo. Koji bi to i kakav bi to bio otac koji bi to svom sinu priuštio? Nerazumno, neshvatljivo, nije to moguće na-

praviti. I dečko je to u jednom strašnom buntu izrekao. Drugi student, kad smo razmišljali o svetom Josipu u predbožićnom vremenu, o čudesnom Isusovom začeću, o djevičanskom životu Josipa i Marije, opet je strahovito energetično protestirao: "Ja to ne bih mogao!"

Evangelje izaziva strahovite reakcije. I često puta ljudi se nađu u vrlo mučnom stanju da stvar obrazlože. Kako obrazložiti Muku Isusovu? Sve postaviti razumski, vidljivo, kao u nekim filmovima, ne bi išlo. I ne nalaze se odgovori. Ne nalaze se odgovori na dubinska pitanja čovjekova: zašto to? I mi stojimo pred tim izazovom kao otajstvom. Kao otajstvom koje se kroz život polako od-tajuje. Dečko od dvadeset godina to ne može razumjeti jer nema iskustva života. Već sa četrdeset je lakše ako se je studio vjerom prihvati Isusovu riječ, riječ Evandela, i ako je dozvolio da ga Duh Sveti prosjetljuje. Bez Duha Božjega ovdje nije moguće maknuti se s mjesta. Možda, vratiti se natrag samo, naprijed nikako. Duh Sveti će vas uvesti u svu istinu.

Otajstvo patnje – Mogu, jer volim

Nemojte misliti da dragi Isus zamjera ljudima koji postavljaju takva pitanja! Moguće zamjera onima koji ne žele razumjeti, ali ako nisu u stanju, nisu ni krivi, ili onima koji ih ne žele uputiti. Gledajte samo stvarnost života, što čovjek pretrpi, dok trpi, ipak trpi i nosi naprijed, a kad pretrpi, kad je patnja iza njega, kad s njim ostaje iskustvo, kako mu je teško, nekome tko tog iskustva nema, obrazložiti kako je to mogao. Kako čovjek može nositi patnju bez proklinanja? Može samo onda ako voli. Samo pomoću ljubavi patnja je ostvariva i snošljiva iako ta ljubav ne izgleda uvijek veoma uživalačka. Naprotiv.

Prikazivali su na televiziji gospodina, muža sa uzetom ženom, kako on već skoro dvadeset godina nosi svoju ženu, koja je imala više 'udara'. Naučio ju je vježbe da može bar ustati. Naučio je kuhati, peći. Treba od devet sati prije podne do pet sati popodne da neki kolač spremi, a ona mu nekako svojim paraliziranim govorom govori što treba staviti. Na pitanje: "Gospodine, kako to možete?" starac odgovara: "Mogu jer volim." On nije nikakav teolog niti propovjednik. Kaže: "Nas dvoje smo jedna duša u dva tijela. I meni nije teško. Nije mi lako,

ali mi nije teško. Jako se mučim. Ja sam već dva moždana udara imao. Ali, mi se tako volimo!"

Kada to netko sluša, tko tog iskustva nema, veoma je teško to njemu približiti, objasniti, učiniti prihvatljivim.

I sad se netko pita je li to Božja kazna, i zašto ih je Bog tako kaznio? A pokazuju slike iz davnih dana. Milina za vidjeti! Djece nisu imali, sami su. Rekao bi čovjek, poezija života. I najedanput ovo: kako to Bog može dopustiti? I čovjek kaže: "Ja takvoga Boga ne mogu prihvati." Niti mu može vjerovati, a još manje ga voljeti. I kao što je rekao onaj dečko: "Kad bi meni to moj otac učinio, kad bi me u takvu muku stavio..." – Sinko, ne znaš kakva te muka čeka. Ne radi muke, kao da bi netko uživao da se netko muči, nego nešto je drugo u pitanju!

Iskustvo patnje

Ovdje, s Isusovom Mukom, u pitanju je spasenje svijeta. Spasenje ljudskog roda koji je upao u zemlju grijeha. I Bog se u svom sinovskom božanstvu stavlja u stanje čovjeka da ga pridigne, da ga izvuče. To nije kazna. To je povjerenje. A povjerenje nije uvijek ni lako ni ugodno izvršiti i opravdati. Ali svijest da Bog ima u mene povjerenja, to je ta svijest koja čovjeka nosi. Jer to su te andeoske sile koje čovjeka podržavaju, u naj, recimo, nerazumnijim, neprihvatljivijim, neobjasnijivijim stanjima...

Nije čovjek prokleto sam, niti je ostavljen sam. To je mnogo puta lakše drugome nego sebi samome obrazložiti. Jer čovjek, kad bez iskustva obrazlaže muku, postaje često smiješan i bilo bi bolje da je šutio. *Čovjek, koji ima iskustvo muke, on neće o muci mnogo govoriti, ali će moći reći pravu riječ podrške.*

I kad se gleda Isusova Muka u toj nedoživljenoj stvarnosti, ne možemo je objasniti. I zato mnogi ljudi dižu ruke i odlaze dalje ili daju svoja proizvoljna tumačenja.

Kada u umjetnosti slikari slikaju raspelo Isusa umirućeg, tu ima stvari koje stvarno idu od

neukusa do fantazija kojekakvih... Ali kod čovjeka, koji je vjernički proživio muku, tu svaka crta ima svoj govor, i ona je na mjestu, i razumjet će onaj koji ima iskustvo patnje.

I Bog je ušao u svijet patnje jer nas razumije. I zato nije u svijet patnje ušao bez čovjeka - filozofski, nego se utjelovio, čovjekom postao, u štali se rodio, najsromićnije živio, sam svoj kruh od djetinjstva privređivao, doživio progonstvo, neprihvaćanje sa svih strana, dakle, sve ono što čovjeka nadbije udara. I zato, On po muci govorи čovjekу...

Ono što je rekao blaženi Alojzije, da je muku Isusovu shvatio tek na vlastitom suđenju. Sva studiranja, egzegeze biblijske, teoretski stupni, filozofska osvjetljavanja shvatio sam kad mi je bilo suđeno... što je trpio Isus. I njegovo trpljenje je osvjetlilo moje, i zato se izdrži.

S ovim stvarima čete se susretati i ljudi će postavljati pitanja. Zato, nemojte se previše truditi s odgovaranjem. Nećete obrazložiti. Ali znajte reći: "Ja Bogu vjerujem. Bog nikad nije protiv čovjeka, a kamoli protiv vlastitog Sina. Nitko nije mogao izvršiti ovo povjerenje, osim Njegov vlastiti Sin, to jest druga božanska Osoba Presvetoga Trojstva, jer nitko čovjeka tako ne voli kao Onaj koji ga je stvorio, i zato On postaje čovjekom i čovjeku tumači da će se teško izvlačiti iz stanja grijeha u koji je upao istočnim grijehom. Tu mu je jedino potrebna Božja pomoć onako kako nam je On pokazao noseći naš križ, vodeći nas k uskrsnuću. Svi drugi pokušaji propadaju."

Kao karmelićanska zajednica kakvu imamo ulogu u tome?

Sveta Terezija Avilska već s dvadeset godina redovničkoga staža ide po samostanskom hodniku i zaustavlja se pred slikom ranjenoga Isusa. To nije bila slika neke posebne umjetničke vrijednosti, ali slika koja prikazuje Isusovo lice u krvavome znoju. To je motrenje, i tu doživjava svoj poziv na obraćenje i na promjenu

SEDEM ISUSOVIH RIJEČI S KRIŽA

Prva riječ: **Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine!**

Oni razapeše Isusa, i zločince... Jednoga zdesna, a drugoga slijeva. Ubrojen je među zlikovce da grijeha mnogih poneće na sebi i da se zauzme za zločince.

Bože, oprosti im, jer ne znaju što čine!

Druga riječ: **Zaista ti kažem, danas ćeš biti sa mnom u raju!**

Gospodine, sjeti me se kada dođeš u svoje kraljevstvo. Zaista ti kažem, danas ćeš biti sa mnom u raju!

Treća riječ: **Ženo, evo ti sina.**

Četvrta riječ: **Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?**

Peta riječ: **Žedan sam.**

Dadoše mu da pije vino pomiješano sa žuči.

I vojnici mu se izrugivahu... Primicali se njemu... Pruzali mu ocat... Ako si zaista kralj židovski, spasi sam sebe! Moj narode, što sam ti učinio? Čime sam te ožalostio? Odgovori meni. Izveo sam te iz zemlje egipatske, zašto pripremaš svome Spasitelju križ?

Šesta riječ: **Svršeno je.**

On, koji ostade u svom tijelu, naše grijeha uznese na križ, da mi, umirući svojim grijesima, živimo u pravednosti. A On je naše boli ponio... Njegove nas rane iscijeliše.

I posljednja riječ: **Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj.**

života. I kaže da se pred tom slikom zastidjela svog lagodnoga života pred Onim koji krvlju otkupljuje i krvlju se zauzima za spasenje čovjeka. I baš tu je osjetila poziv na obraćenje, na promjenu mentaliteta.

Mogli bismo reći da se tu rodio obnovljeni Karmel.

Treba se susresti uživo s Isusom Kristom koji spašava čovjeka, koji ga nosi na svojim leđima i iz njega teče krv. Kakva zauzetost za čovjeka! To je to povjerenje Božje koje Bog ima u svakoga od nas. I kad se bojimo svojih životnih zadataka, a bojimo ih se često, onda ih treba pogledati očima povjerenja Božjega: "Pazi, pa Bog ima povjerenje u mene i zato mi daje ovaj dan i ovaj zadatak. I to povjerenje želim odrediti." Jer, odgovarajući na to povjerenje, čovjek će Bogu povjerovati. Ne meni, nego Bogu. Čovjek će osjetiti da ga Bog voli. Mi sve pokvarimo kad se trudimo da to budem ja, da se meni oda priznanje, da se meni.... Tu sve pokvarimo. I zato, kaže jedan engleski pjesnik, samo se treba sjetiti da ljudi, kad previše pišu i govore o ljubavi, sve pokvare. Ljubav nije za pripovijedanje, ljubav je za življjenje. Ona svjedoči o izvoru ljubavi – o Bogu. Pa ako zbog moje patnje može netko reći: "Bogu hvala i slava!" onda sam postigao svoj cilj. I tu je sada, dolje na čovjekovom dnu, Sin Božji, koji nas diže, iz kojega teče krv. Njemu se pridružiti, s Njim za-

jedno na leđima dizati, to je krvavo, ali ide k uskrsnuću.

I zato, kad vas netko pita, kako ste to mogli izdržati, kako ste vašeg bolesnika mogli tako dopratiti do kraja, možete reći: "Pa ne znam. Ali je tako. Da nije bilo Božje pomoći, i da nisam ja u stvari Bogu pomagao, sve bi drugačije bilo." I zato je dobro gledati i to da smo mi pomoćnici Božji. Da nismo mi glavni akteri, nego da smo pomoćnici Božji. I to je poniznost. Pomažem Bogu. Trpim. Ali pomažem Bogu. Bog spašava. To mu je jedno od imena, Jehošua, koje je Isus uzeo, Bog spašava. A ja mu pomažem.

Ovo sveto vrijeme, koje je pred nama, pokušajte i motriti, i promišljati, i živjeti i truditi se istinski. Gledajte kako nas Bog treba i kako ima silno povjerenje u nas! Ako to ne shvatimo, dalje od optuživanja Boga i jedni drugih nećemo stići. A toga su nam puna usta ako ovo ne prihvativimo i ne uvidimo: da me Bog treba i da u mene ima povjerenja baš u ovom času povijesti. I zato je baš otkriti Križ danas poticajno, gledati u Križ, a ne ga skriti, i zato bi ga trebalo izložiti na vidno mjesto, i doma da nam bude i On i svjeća i Sveti pismo. Sve to čini jednu cjelinu: i svjetlo Božje riječi, i raspolo i ta naša raspetost između Neba i Zemlje i raširenost među sve ljude da pridižemo gore - to je smisao toga vremena muke.

KAKO SMO ISPRATILI SLAVEKA NA NEBO

Kao župnik imao je veliki osjećaj za siromahe. Kada je jednemu siromahu pomagao pa je zbog toga dobio prigovor, rekao je: "On mi meni otvoril vrata raja."

Govor provincijala o. Srećka na sprovodu

Preuzvišeni gospodine biskupe! Braćo svećenici, redovnice i redovnici, poštovani brate Branko i sestro Nado, rodbino i prijatelji našega o. Vjenceslava!

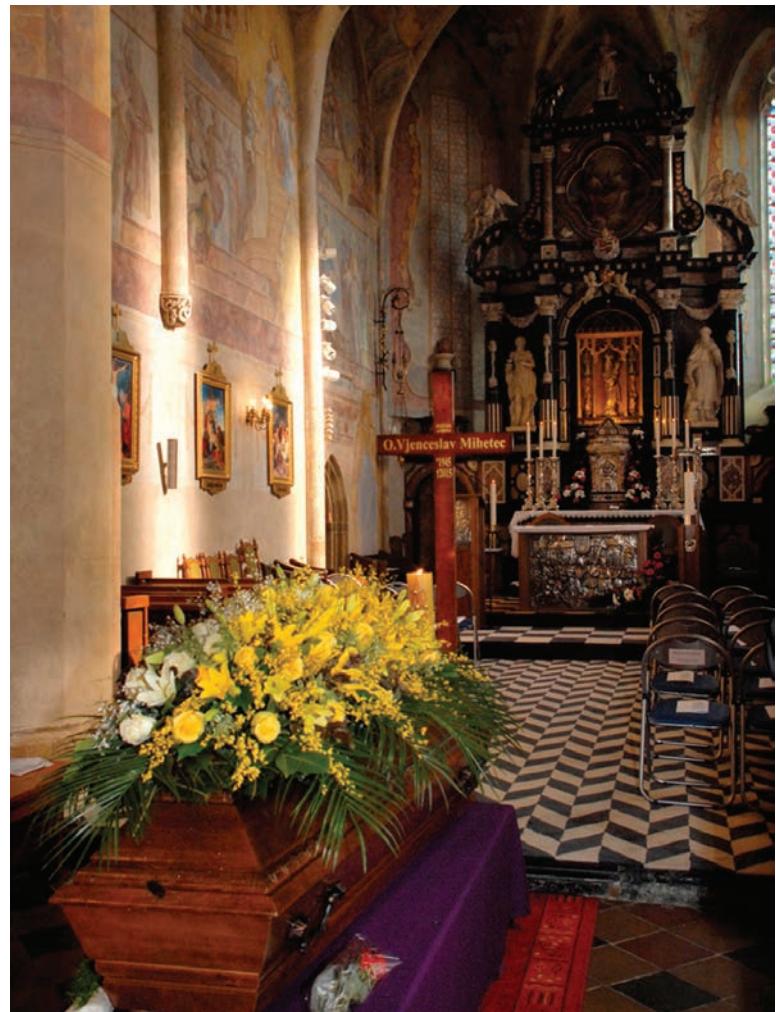
Došli smo se danas ovdje oprostiti od našeg o. Vjenceslava, kojega je Gospodin iznenada pozvao k sebi.

"Srce svoje tebi dajem, ljubljeni Jezušek i od ljubavi dar šaljem, srčeni Kristušek! Vzemi moje daj mi svoje, da bu jeno obadvoje. O moj ljubljeni Jezušek, srčeni Kristušek."

Riječi su to pjesme koje je volio o. Vjenceslav i upravo te pjesme su se sjetile sestre karmeličanke iz Marije Bistrice pišući izraze sućuti.

Srce svoje tebi dajem, ljubljeni Jezušek, vzemim moje daj mi svoje. Jezušek koga si ljubio, o. Vjenceslave, uzeo je tvoje srce i dao ti je svoje da budu jedno oboje. I upravo to Isusovo uzimanje Tvoja srca i predanje Tvoja srca Isusu, o. Vjenceslave, okupilo nas je sve ovdje u ovoj crkvi Majke Božje Remetske, u ovoj crkvi u kojoj si kršten 24. rujna 1945. i koju si neizmerno volio. O tome govori i Tvoje redovničko ime o. Vjenceslav od Majke Božje Remetske. Ovo svetište Majke Božje volio si svakim djeličem svoga bića. Ono je bilo dio Tebe. I Ti si bio dio njega. Kada su hodočasnici svečano ulazili u ovo svetište pjevajući Tvoju omiljenu pjesmu "K suncu prosi vsaka roža", cijelo Tvoje biće bi zatreperilo i uzdizalo se k nebu.

O. Vjenceslav rođen je u Zagrebu, 22. rujna 1945., u obitelji s petero djece. Nakon osnovne i Učiteljske škole u Zagrebu upisuje Studij književnosti i filozofije na Filozofskom fakultetu, koji napušta i poslije odsluženja vojnog roka ulazi u karmelski novicijat u Somboru 8. ožujka 1969. Prve zavjete polaže sljedeće godine u Somboru, a svečane 1974. Studij nastavlja na Teološkom fakultetu u Zagrebu i na Papinskom učilištu "Teresianum" u Rimu. Boravio je i pola godine u Svetoj Zemlji. Za svećenika je zaređen na Petrovo 1975. Svećeničko služenje obavlja najviše u Remetama i Somboru. Bio je i prior samostana na Krku. Održavao je brojne tečajeve

PREMINUO JE O. VJENCESLAV OD MAJKE BOŽJE REMETSKE, MIHETEC (1945.-2015.)

U ponedjeljak, 16. veljače, bio je ukop pokojnog oca Vjenceslava Miheteca na remetskom groblju.

Oko 10 sati tijelo o. Vjenceslava dovezeno je u samostan, gdje je bio obred primanja tijela pokojnika. Tijelo je potom izloženo u crkvi Majke Božje Remetske, gdje su se vjernici mogli zadržati ispred lijesa i oprostiti se od o. Vjenceslava. Braća karmeličani s narodom slavili su uz odar Službu čitanja pokojničkog slavlja časoslova.

Svečanu misu zadušnicu u 12 sati predslavio je pomoćni biskup zagrebački, mons. Valentin Pozaić. Svetoj misi prisustvovalo je stotinjak svećenika, obitelj i rodbina, gradonačelnik Milan Bandić sa svojom pratnjom, brojni članovi lokalnih kulturno-umjetničkih društava i vrlo velik broj vjernika. Svatko od njih na poseban je način bio povezan s o. Vjenceslavom, a svojim dolaskom željeli su odati priznanje njegovom životu.

Odmah nakon mise uslijedio je obred sprovoda u crkvi i na groblju, koji je također vodio mons. Pozaić.

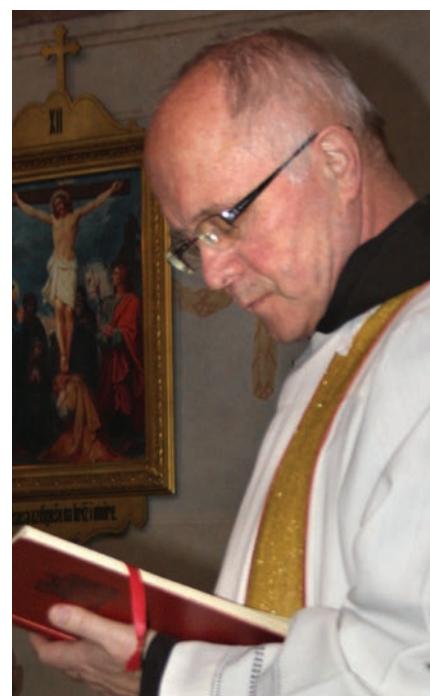
Svečanu misu
zadušnicu
predslavio je
pomoćni biskup
zagrebački, mons.
Valentin Pozaić

duhovnih vježbi i duhovne obnove u redovničkim zajednicama, s bogoslovima i svećenicima te pučke misije u župama.

U našoj karmelskoj Provinciji obavljao je različite službe, a najviše u odgoju bogoslova. Tijekom devet godina bio je župnik župe Majke Božje Remetske. Bio je u dva mandata provincijal naše provincije, predsjednikom Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara te u nekoliko mandata poglavarom Remetskog samostana. Bio je provincialni i samostanski asistent Karmelskog svjetovnog reda i upravitelj svetišta Majke Božje Remetske.

Bio je vrlo nadaren propovjednik, duhovnik i isповједnik u više samostana klauzurnih karmeličanki. Na Radio Sljemenu je osam godina uređivao emisiju "Hvaljen Isus i Marija", a tekstovi tih emisija sabrani su i objavljeni u dvije knjige.

Roditelji su mu bili vrlo pobožni i čestiti, a u

tome duhu su odgajali i djecu. Vjenceslav je bio izvrstan i vrlo nadaren đak. Kao 18-godišnjak održao je oproštajni govor na sprovodu župnika Leopolda Rusana, koji mu je cijelog života bio veliki primjer svećenika i župnika.

Bio je umjetnički nadaren tako da je sudjelovao u dramskim sekcijama, a volio je i glazbu. Svirao je orgulje. Imao je jako smisao za rad s djecom i s mladima. Kao učitelj radio je u osnovnoj školi u Radoboju i u Bistri. Od malena je gajio veliku pobožnost prema Majci Božjoj, a posebno prema Majci Božjoj Remetskoj, kojoj je dugi niz godina vjerno služio, animirao hodočašća u Svetištu, vodio obnovu crkve i prostora oko crkve. Imao je veliko strpljenje u odgoju mladih redovnika kojima je jako pomagao i mnoge doveo do svećeništva. Kao svećenik pronašao je dobročinitelje i na taj način pomagao je siromašnim studentima da mogu studirati. Kao župnik imao je veliki osjećaj

za siromahe. Kada je jednomo siromahu pomagao pa je zbog toga dobio prigovor, rekao je: "On bu meni otvoril vrata raja."

Izvrsno je poznavao povijest Crkve, kao i hrvatsku povijest, a posebno je gajio ljubav prema rodnom kraju, običajima i tradicijama. Umjetnost je također jako dobro poznavao, a njegova velika ljubav bila je liturgija, klanjanje pred Presvetim.

O. Vjenceslave, u ime cijele Hrvatske karmelske provincije sv. Josipa želim Ti neizmjereno zahvaliti za sve što si bio, učinio za sve nas i s čime si nas zadužio.

Pristigli su s mnogo strana izrazi sućuti. Kardinal Josip Bozanić, biskup Vjekoslav Huzjak, biskup Juraj Jezerinac, biskup Vlado Košić, biskup Antun Škvorčević, biskup Valter Župan, nekoliko provincijala, provincijalki, samostana karmelićanki i još mnoštvo drugih koje bi uistinu sada bilo teško nabrojiti.

Srce svoje tebi dajem, ljubljeni Ježušek i od ljubavi dar šaljem, srčeni Kristušek! Vzemi moje daj mi svoje, da bu jeno obadvoje.

Amen.

Pozdravno slovo ocu Vjenceslavu oca Zlatka, remetskog priora

Poštovani i dragi oče biskupe, cijenjena rodino o. Vjenceslava, dragi vjernici, naša kar-

melska braća iz naših samostana, svećenici te sestre i braća od Primorja i Dalmacije, preko Bosne i Hercegovine do Sombora i Subotice te remetske i zagrebačke okolice, štovatelji osobe i djela našega brata, o. Vjenceslava!

"Vidiš, ovo je Dunav. Uzak, ali dubok i brz. Žuri se, ali samo onoliko koliko mu omogućavaju okolne hridine. Polako će se on proširiti i produbiti. Omogućavat će život ljudima s lijeve i desne strane svoga toka. Širok i silan, moćan i ponosan. A onda će se smiriti u bespućima sinjega mora, noseći u sebi blagoslov beuronske opatije. To molim tebi danas na ovom svetom mjestu. Kud god budeš kročio, nosi u sebi širinu i dubinu, silu i mir Boga našega. Tvoj 70-godišnji prijatelj br. Slavek."

O. Vjenceslav napisao je ove riječi iz benediktinske opatije na uskome izvoru plavoga Dunava. Pisao ih je na razglednici studentu u Novome Sadu na lijepom plavom, tom istom, tu već širokom Dunavu. Pisao ih je desetak dana prije svoga prelaska Ocu Nebeskome i Kraljici i Majci Karmela. Pisao ih je kao da opisuje sebe, život, tebe, mene, ovoga mladoga studenta, jednostavno život zemaljski kakav bi trebao biti u čovjeku, vjerniku.

Najprije "uzak, ali dubok i brz." Baš kao dijete. Baš kao što si bio i Ti, o. Vjenceslave! Spreman na promjenu i rast. Najčešće si bio brz i živahan. I to smo voljeli. Premda si nas

**Služba čitanja
pokojničkog slavlja
časoslova**

znao iznenaditi, i kao iz uspavanosti probuditi nas svojom hitrošću i bistrinom. Najčešće si se žurio – i odžurio si... No, čovjek se žuri, doista, ali samo “onoliko koliko mu omogućavaju okolne hridine.” Imao si ih Ti oko sebe, ali nisi se dao. Plovio si dalje. Štoviše, pomagao si mnogima, da se ne uplaše hridina, nego da im odole i nastave hrabro dalje. Sam si do kraja uvelike proširivao svoje znanje i produbljivao iskustvo, uvijek hodeći širom otvorenih svih čula. Sve si upijao, a onda to pretakao u pouku. Baš kao ovu kratku pouku s izvora Dunava – mladom čovjeku. Ali i nama.

A Dunav omogućuje “život ljudima s lijeve i desne strane svoga toka.” I Ti nisi gledao tko je tko, nego si se trudio čovjeku s kojim si dolazio u kontakt svom snagom reći da je osoba, da je zbog toga vrijedan i da ima netko tko ga voli. A to je Bog. U njemu je zapravo snaga i smisao. Ne u čovjeku sam. Vodio si brigu o duhu i duši čovjeka doslovno s obje strane Dunava... i svugdje gdje te je Duh Sveti vodio.

I tako si postajao “širok i silan, moćan i ponosan.” Kao Dunav. I druge si takvima htio. Širok u odnosu prema čovjeku. Silan na riječi i djelu. Moćan, jer si bio vođa. I ponosan... na svoga Boga, vjeru kršćansku i katoličku, Zagovornicu Hrvatske, Najvjerniju Majku, Presvetu Djericu

Remetsku... Crkvu, Karmel, blaženog Alojzija, hrvatski narod i zemlju, i svaki pedalj gdje su Hrvati, kajkavštinu, i ostala hrvatska narječja, Zagreb, rodni Bukovac, župu Remete...

A onda se “Dunav smiruje u bespućima si-jega mora.” Baš kao čovjek u Bogu. Naizgled nestaje, a zapravo se pretvara u nešto ljepše, čisto. Postaje jedno s Velikim. “Noseći u sebi blagoslov” Božji. Ne jedan. Nosio si blagoslov Božji cijeli svoj kršćanski, redovnički i svećenički život. I sada ga dijeliš, jer nemoguće je Tebe zamisliti a da ne radiš.

“To molim tebi, danas, u ovome svetom mjestu.” Tako sam kažeš, prije dva tjedna, a, uvjeren sam, i nama danas.

I ostavljaš nam zadaću: “Kud god budeš kročio, nosi u sebi širinu i dubinu, silu i mir Boga našega.”

Učini da mognemo proširiti mir Božji kao što si ga ti širio oko sebe u ljudima.

I tepaš nam: Tvoj prijatelj br. Slavek.

Želimo Ti mir u Bogu, a ti nama prosi bla-goslov.

Smiri se u Bogu, želimo Ti mi, zahvalna braća Tvoje dugogodišnje remetske zajednice i svi mi okupljeni oko Twoga tijela i oko Uskr-slog Gospodina i njegove Majke.

Hvala Ti, i hvala svima koji su se za Tebe brinuli.

Oproštaj Željka Rusana od našega Slaveka

Mi vjernici i župljeni remetske župe, tvoji rođaci, štovatelji i prijatelji i tvoji susjadi rodnog ti Bukovca, osjećamo potrebu i dužnost da ti se za sve nas okupljene u ovom žalosnom trenutku oproštaja od tebe, obratimo s nekoliko riječi zahvale, kao našem prijašnjem župniku, sadašnjem upravitelju našeg svetišta Blažene Djevice – ljekarnice Hrvatske u Remetama.

Zahvalujemo dragom Bogu što je u tebi rođenom sinu naše župe prepoznao čovjeka – mladića odanog našoj katoličkoj vjeri i lijepoj našoj domovini, pa te je kao takvog odabrao da služiš njemu, a svima nama na čast, ponos i slavu.

Zahvalujemo tvojim roditeljima koji su te rodili i odgojili, a napose tvojoj teti Kati Winter koja te kao dijete prihvatile, jer si u najranijoj dobi ostao bez majke i usadila ti sjeme katoličke vjere, koje je u tebi kljalo i raslo da bi iz tog sjemena nastao raskošan vrt. Vrt iz kojeg mi, tvoji štovatelji i vjernici, ubiremo zrele plodove naše vjere.

Bio si i ostat ćeš duhovna i moralna snaga i vertikala naše župe, vjerujemo i Remetskog dekanata i karmelskog reda, kojem si posvetio svoj život i svoje poslanje.

Nezaboravne će ostati tvoje riječi vjere, ljubavi, ponosa, kao i propovijedi i molitve koje si upućivao dragome Bogu za sve nas.

Neizbrisiv si trag ostavio u ovoj našoj župnoj zajednici na očuvanju tradicionalnih vrijednosti i kulturne baštine ovog našeg remetsko-bukovačkoga kraja, kao što su jezik, nošnja i običaji. S posebnom ljubavi radio si na tome i materijalno i duhovno pomagao da to sve ne ode u zaborav.

Jezik, nošnja, običaji, kulturna baština i katolička vjera čine nas prepoznatljivima u sadašnjosti i budućnosti u Lijepoj našoj koju si s posebnom strašću uvijek spominjao u svim svojim molitvama i molio zagovor Remetske Marije Djevice, jedine ljekarnice Hrvatske, za milost i hrabrost hrvatskog joj puka.

Posebno ti zahvalujemo kao bivšem župniku i sadašnjem upravitelju našeg svetišta za sve što si s posebnom strašću radio, da je naše svetište postalo jedno od bisera Katoličke Crkve te utočište za sve vjernike i štovatelje Blažene Djevice Remetske.

Hodočasnici se s ponosom i posebnom zahvalnošću sjećaju tvojih riječi utjehe, tvojih toplih riječi dobrodošlice prilikom svakog posjeta našem svetištu koje si im ti upućivao.

Mi tvoji štovatelji i vjernici posebno ti zahvaljujemo na tvojim riječima i molitvama kojima si nas hrabrio, da očuvamo svoju vjeru, svoj dom, svoju obitelj i svoju domovinu koja je bila neizostavna u svakoj tvojoj molitvi. Zahvaljujemo ti na riječima i djelima kojima si s posebnim žarom upućivao našoj djeci i mладимa da ostanu dosljedni u poštivanju svojih roditelja, katoličke vjere i svoje domovine.

Dragi naš poštovani oče Vjenceslav, dragi naš Slavek, za sve što si za svog plodonosnog života činio i učinio molimo dobrog Boga da ti udijeli Božji blagoslov i da ti osigura mjesto u raju, koje si svojim radom i vjerom sebi priskrbio.

Svim ožalošćenima, a posebno tvojoj najužoj obitelji izražavam iskrenu sućut. Počivaj u miru na ovom prekrasnom počivalištu duša na remetskom groblju i neka ti je laka hrvatska gruda koju si toliko volio. I neka ti svjetlost vječna svijetli u sve vjeke vjekova. Amen.

LJUDI, BUDITE SI DOBRI KAO ŠTO JE DOBAR KRUH. POZDRAVITE SVOJE DOMA...

...Tako je govorio o. Vjenceslav

Izdvojili smo nekoliko spontanih misli objavljenih na internetu na vijest da je nenađano preminuo o. Vjenceslav Mihetec koje najbolje govore o tome kakav je on Božji poslanik bio

Nije isto kad se odlomi grana ili kad padne hrast. Kad se dogodi ovo drugo, ostane praznina koju je teško popuniti i više ništa nije isto. Tada, kako kaže sv. Augustin, suza postane slatka jer zamijeni prijatelja u radostima naše duše. Hvala Bogu što nam je darovao o. Vjenceslava i hvala Mu što ga nikad nećemo izgubiti.

Doviđenja, dragi oče Vjenceslave!

Tvoj Šipek

Bio je Duhovni biser. Pokoj vječni daruj mu Gospodine.

Marija

Koliko god se nisam nadala nekom preokretu, pogodila me je duboko smrt o. Vjenceslava, jer je bio pravi Marijin svećenik i pravi redovnik. Neka mu Gospodin udijeli svaku milost u svom Kraljevstvu. Svoj subraći u Remetama moje najiskrenije saučešće. To je za mene velika praznina i bol, no Bog zna što radi, kako radi i kada radi. Pokoj vječni daruj mu Gospodine i vječnu nagradu.

s. M. Assumpta Pipunić

Puno mi asocijacija pada na pamet kad pomislim na njega: susjed, tatin prijatelj iz djetinjstva i prijatelj obitelji, župnik i otac župne zajednice, svećenik koji pod misom živo razgovara s djecom, vjeroučitelj, odgojitelj mlađih i starih, prekrasan isповједник, čuvar i njegovatelj duša, čuvar lokalne baštine i tradicije, molitelj, dobar savjetodavatelj, ljubitelj dječice, veliki štovatelj Majčice nebeske.... ma tko bi to sve napisao.

Malo je reći da je u mom životu na osobit način ostavio trag. Zato sam ovih dana molila Gospodina da bude uz njega i pobrine se da njegova divna duša nastavi put onako kako je volja njegova — ovdje s nama ili u zboru nebeskom.

On sad prelazi u blistavu vječnost uživati u blizini Božjoj, a nama preostaje da dok smo ovdje pamtimos i živimo njegove poruke: "Ljudi... Budite si dobri kao što je dobar Kruh. Pozdravite svoje doma..."

i nama bliska:

"Nemojte gnjaviti jedni druge"
i da skupa s remetskom zajednicom nastavimo čuvati lokalnu baštinu i tradiciju kako nam je to lijepo pokazivao.
Cijeloj karmeličanskoj zajednici iskrena sućut, a dragom o. Vjenceslavu vječni mir.

Kadići

Draga Željka, zbilja si ukratko tako vjerno i divno ocrtala lik našega Slaveka, ovako iz prve, da si me izazvala. Svaka čast i hvala ti i od mene!

Da, sve je on to bio i taj značaj će, siguran sam, živjeti, jer smo se mnogi "naslanjali" na njega; ja prvi. Zajedno smo proveli u novicijatu u Somboru osam mjeseci te prve godine, prije prvih redovničkih zavjeta, gdje je nama mlađima bio više od starijeg brata. A i kasnije smo puno toga, iako i ne baš svi uspješno, od njega učili (prvi ja!). Ali ostali smo zauvijek nekako "naslonjeni" na njega jer su njegove procjene, iako počesto na prvi pogled i krute, uvijek bile najprikladnije i najrealnije u danom trenutku. Ali ako je neki nesporazum i iskrasnuo, osobito u ovim godinama njegove borbe sa šećerom, ljubavlju se sve poravnalo. Život me je vezao s njim, ne samo u remetskoj zajednici, nego i u dugogodišnjoj suradnji u redovničkom odgoju naše mlađe subraće i u župnom pastoralu. Bio sam mu kroz više godina vikar – kapelan dok je bio remetski župnik, a i naslijedio sam ga na toj službi kroz kasnijih devet godina, kada smo i opet i blisko suradivali jer je u tim godinama on bio upravitelj svetišta. A smijem i to reći: naučio sam i sam puno toga približiti hodočasnicima o svetištu — ne samo statistički — jer sam pokušavao upijati tu "toplinu" izričaja o. Slaveka; velim, pokušavao sam.

I da, upravo će u našem dragom svetištu Najvjernije Majke i Zagovornice, o kojoj je toliko znao i o kojoj je govorio s neponovljivim oduševljenjem, njegova fizička prisutnost najviše nedostajati. Nikoga to od nas ne čudi jer je bio čovjek duboke vjere i široke naobrazbe (vrli poznavatelj hrvatske povijesti, književnosti,

s pedagoškom naobrazbom i iskustvom), a osim svega do sada jedini Remećak karmelićanin. I tu se treba i smije reći ona: jedan ali vrijedan.

Uz sve to što si ti, Željka, tako blisko i toplo rekla o našem dragom o. Slaveku, zbog svih tvojih razumljivih razloga, ovo sam imao za potrebu svima vama pismeno reći i podijeliti s vama ovako s prostorne distance, jer to zbog ganaća nikad ne bih znao uživo reći; ja sam naime za ovakve zgodne preosjetljiva i nježna biljka. Hvala što me razumijete!

Svima vam izričem duboku sućut i dijelim ponos i radost što nam je Bog dao priliku živjeti ovaj isječak života s njime, a našem dragom Slaveku Bog bio nagrada i neslućena punina po zagovoru naše Najvjernije Zagovornice!

O. Anto Knežević

Otač Vjenceslav, Slavek, stvarno je obilježio našu župu i ostavio nam u naslijede puno lijepih propovijedi, priča o starini i našim starima. Moja mama s njim je išla u osnovnu školu (iako je malo starija od njega).

Držao je meni vjeronaute i podučavao nas pjevanju. Vjenčao nas je, a prije toga iznenadio nas je pitanjem: "Koje prezime ćete uzeti?" Jer nekad je to bilo za našu faru normalno: ak se je muški priženil, uzel je ženino prezime...

A sve njegove lijepе poruke koje si izrekla... ostale bu u uhu i pri duši za navek.

I zato nek mu je Bogeck dobar ....

Gönneri

Dobili smo velikog zagovornika kod naše Nebeske Majke

Duboko smo ganuti odlaskom našeg oca Slaveka...

Osobno mogu posvjedočiti i potvrditi iskrene riječi gospode Marije o bliskosti, neposrednosti jer je u mojim ključnim trenutcima života bio duhovnik, posrednik Svevišnjemu – "...jer si nas iz tame pozvao u svoje divno svijetlo."

Sve što ste svi naveli i posvjedočili samo je istina te djelić njegova rada i osobnosti, a tko želi dohvati dio suštine misli oca Slaveka, neka obvezno iznova čita njegove juturnje misli iz knjižice "Hvaljen Isus i Marija" kao što to mi radimo u obitelji.

Nedostajat će nam sve: njegova ljubav prema Bogu i Majci Božjoj Remetskoj, ljubav prema tradiciji i baštini, braći karmelićanima i župljanima, remetskom kraju, poeziji, procesijama i ceremoniji, neposrednost prema djeci i mladima, prema potrebitima, prema hrvat-

skom rodu i Prigorskim bregima, silno će nam nedostajati...

Jedino me tješi da smo dobili velikog zagovornika kod naše Nebeske Majke uz oca Stantića koji se također nedavno pridružio "nebeskome zboru."

Neka Ti je lahka remetska zemljica, dragi oče Slavek, i hvala Ti za sve !

Od obitelji Novak

Približio nam je riječ Božju i svojim riječima usadio u srca Ljubav. Pored njega nismo mogli ostati gluhi, dobro smo čuli i slušali što nam Bog progovara. Remete nam ne budu dosta velike za sve ljudе koji će doći...

Ljiljana

Pred tajnom smrti uvijek ostajem zatečena, nespremna i žalosna. Danas je četvrtak, a ja u duši "zbirem" sve one četvrtke u kojima me Božja ljubav pratila po blagoslovu patra Miheteca preko Radio Sljemenja! Nigdar Vas nebum zaboravila, a Vi uputite dragom Bogu koju reč za mene. Iskrena sućut cijeloj karmelskoj obitelji.

Marija

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!
Izražavam iskrenu sućut ocima i braći karmelićanima!

O. Vjenceslav me volio kao sina. Bogu hvala na tom daru!
U Kristu vaš

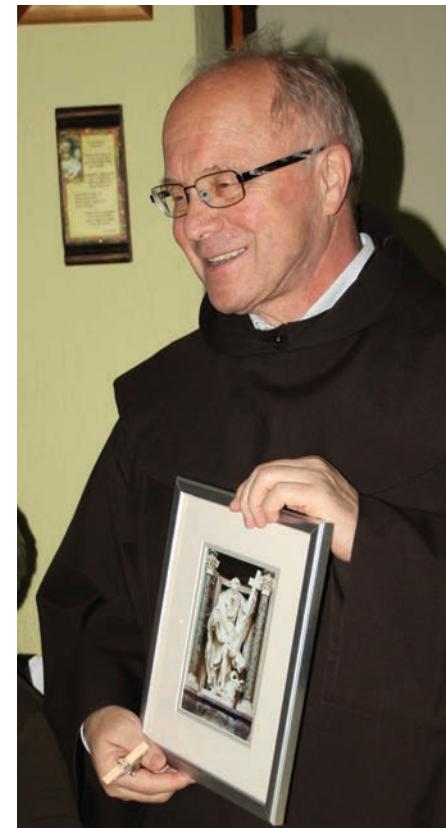
M.

Oče Slavek, hvala Ti za sve radosne trenutke i duhovno poticanje koje si mi davao za moj kršćanski rast.

Hvala za suradnju u emisiji HRT Radio Sljemenja "Hvaljen Isus i Marija", svaku izgovoreniju riječ. Pokoj vječni darovao Ti Gospodin!

Vesna Jurić Rukavina

Osjećaji i misli tako su jaki ovih dana čim pomislim na njega. Mi iz Bešića također smo bili vrlo vezani uz njega. Iako smo sada posebna župa, nikada se nije osjetilo da smo se odvojili

od Remeta i Majke Remetske. On je sigurno bio najjača poveznica u svakom vremenu i trenutku. Od vremena kada je preko šume dolazio da za nas mlade održi vjeronauk. Iako nas je bilo malo, to mu nije bilo problem bez obzira na vrijeme i put. Ostavio je temelje koji i danas žive u našim srcima i nikada neće proći. Bio je osoba od koje ste uvijek mogli dobiti pravu smjernicu za život i uvijek je upućivao na Isusa i njegovu majku Mariju, a ne na ljude ili svećenike. "Što god radite i bilo kamo da idete, radite to zbog Isusa i njega gledajte da se ne izgubite", bile su njegove riječi i nama, "a majka Marija neka vas zagovara i samo hrabro." Želim s ovih nekoliko riječi zahvaliti Bogu što nam je dao da u svom životu imamo priliku živjeti s takvim čovjekom. Znam da će uvijek za nas moliti i sada kada je tamo gdje mu je bio i cilj. Teško mi je i pisati jer su emocije prejake, ali ipak je bio naš Slavek i u Bešićima. Neka mu Vječni Bog bude nagrada za sve što je napravio za nas. Svoj karmelskoj zajednici iskrena sućut.

Robert Brajković i svi članovi obitelji

Večeras sam na molitvi prije sv. mise za o. Vjenceslava saznala da je prešao u vječnost! Nisam mogla skriti suzu! Baš mi je sad jako trebao. Trebalo mi je njegovo posredovanje, njegova mudrost. Ko ozebila sunce čekala sam da se vrati 3. veljače. No Gospodin ga je odlučio pozvati k sebi. Razumjela sam Ljiljanu kad je rekla da je svima nama još uvijek jako potreban ovdje...

A posebno me duboko dirnuo Željkin osvrt... kao i o. Ante.

Jednom je prigodom o. Bonaventura Duda rekao otprilike ovako: "Iskustvo smrti imaju živi, a ne pokojni. Koji ostaju doživljavaju prestanak dotadašnjega, nestanak drage osobe, dok se preminulima otvara iskustvo života vječnoga!"

Uvijek sam cijenila i prepoznavala posebne darove koje je Gospodin dao o. Vjenceslavu, a on ih marno rabio, razvijao i mnoge obogaćivao kako duhovnim vodstvom tako i svojim znanjem, kulturom.

Ipak, nemalo sam se iznenadila koliko ga je ljudi osobno poznavalo. Sa svih sam strana primala pozive na molitvu za o. Vjenceslava, tako umilno zvanog o. Slavek. Od voditelja udruga i pokreta naše nadbiskupije sve do pojedinaca za koje nisam ni znala da su mu tako bliski.

Za mene će zauvijek ostati u sjećanju zbog svojih posebnosti, osobito propovijedi kojima je dodirivao duše jednostavnih i učenih... otvorenih, ali i sumnjičavih duša.

Zauvijek ću mu biti zahvalna na posebnoj gesti koju je učinio prošle godine u devetnici pred Velikom Gospu kad je kao temu izabrao uzore svetosti našega naroda...

Slažem se, Ljiljana, Remete neće biti dovoljno velike za sve koji će doći na ispraćaj iskazati svoju zahvalnost, poštovanje i ljubav za legendarnog o. Vjenceslava!

Marija

Zaista sam ponosan na svoju braću koja su dostoјno ispratila našeg br. Vjenceslava na vječni počinak u Gospodinu.

Posebno su dirljivi i srdačni posljednji pozdravi našeg o. provincijala Srećka i remetskog priora o. Zlatka.

Neka vam svima, braćo, Gospodin bude nagrada za ovo vaše lijepo djelo bratske ljubavi! Br. Vjenceslav je, vjerujem, ponosan na vas!

O. Ervin

Također sam i ja ponosan na braću karmelićane na zaista dostoјnom ispraćaju. Iako nisam moga sudjelovat i biti tjelesno prisutan, po pričama i izvješću vidin da je bilo svečano. Ka šta i zasluzu. Ciloj mojoj dragoj i nikada zaboravljenoj provinciji želim duhovni rast da bude uvik virna svojoj karizmi na što nas je upozorava i opominja naš o. Slavek koji sigurno prati svoj Karmel i Remete iz Neba.

Don Domagoj

IVAN ČESMIČKI: BISKUP I HUMANIST

Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije i Svetište M. B. Remetske nalazi se na adresi Česmičkoga 1. Znaju li župljani tko je Česmički?

Jedan od najpoznatijih Hrvata 15. stoljeća je Ivan Česmički (*Janus Panonius*) (1434-1472), pjesnik, pečujski biskup, humanist, prevoditelj... Ranije se mislilo da podrijetlo vuče od plemićke obitelji iz Česmice blizu Čazme (odakle i naziv Česmički), ali rodio se godine 1434., čini se, na drugom kraju Slavonije, jer u svojim stihovima navodi kako se mjesto njegova rođenja nalazi blizu utoka Drave u Dunav.

Česmički se obrazovao u Italiji. Vršio je razine vjerske dužnosti u Hrvatskoj. Bio je pečujski biskup 1459. Dvorjanin je ugarskog kralja Matijaša Krvina, kojeg je pratio u njegovim borbama s Osmanlijama. Kasnije se našao među zavjerenicima protiv M. Krvina, pa je morao pobjeći iz Ugarske. U bijegu se razbolio i umro.

Ivan Česmički je poznati humanista svoga vremena. Pisac je latinskih pjesama (*Elegiae, Poemete*) i poznat je po prevodima odlomaka Homerove Ilijade s grčkog jezika.

Humanist, diplomat, pjesnik, pisac epigrama, platonist, biskup i slavonski ban latiniziranog imena Janus Pannonius, rođen je 29. kolovoza 1434. godine. Mjesto njegova rođenja ni danas se pouzdano ne zna. Prvo se pretpostavljalo da je to Česmica blizu Čazme, ali on je i sam u jednom svom djelu napisao da se radio "blizu ušća Drave u Dunav", što bi označilo istočnu Slavoniju, tj. okolicu Đakova ili Osijeka.

Postao biskup u 26. godini

Ivan Česmički bio je sin Petra i Barbare, a imao je još dva brata i sestru. Otac mu je umro 1440. godine, kad je Ivan imao samo šest godina, pa brigu o njemu preuzima rođak Ivan Vitez od Sredne. Navršivši trinaest godina odlazi u Italiju na školovanje i tamo će provesti idućih jedanaest godina. U domovinu se vratio 1458. godine, kao doktor prava i s potpuno svladanim grčkim i latinskim jezikom.

Godine 1458. hrvatsko-ugarski kralj Matija Korvin poziva ga na svoj dvor te ga imenuje pečujskim biskupom. Česmički tada još nije imao ni 26 godina, a već je u velikoj mjeri utjecao na prilike u Hrvatskoj i Ugarskoj. Kao mlad i obrazovan, što je Matija Korvin izuzetno cijenio, uspio je steći njegovo povjerenje, pa ga

Česmički je pokopan u pavlinskom samostanu Blažene Djevice Marije u Remetama

kao svog osobnoga kraljevskoga izaslanika šalje na različite pregovore. Tako mladi pečujski biskup 1465. godine odlazi u Rim pred papu Pavla II. od kojega traži pomoć za uspješniju borbu protiv Turaka. Svoj put u Rim iskoristio je kako bi talijanske znanstvenike potaknuo da mu pomognu u osnivanju sveučilišta u Pečuhu.

Početkom 1469. Česmički zajedno s Ivanom Thuzom postaje ban Kraljevine Slavonije, ali na toj časti ostaje samo do iduće godine kada su obojica smijenjeni. Iako je Ivan Česmički s vremenom postao ljubimac kralja Matije Krvina, vrlo brzo pada u njegovu nemilost. Naime, učvrstivši svoje prijestolje i sigurnu vladavinu, kralj Matija uspostavlja gotovo apsolutnu monarhiju. Njegova vanjska, a pogotovo unutrašnja politika, bezobzirnost i nepoštivanje prava plemstva te ustava, dovode do nezadovoljstva ugarskih i hrvatskih plemića, prelata i baruna, pa oni 1470. i 1471. urotom odlučuju na hrvatsko-ugarsko prijestolje dovesti mладог poljskog kraljevića Kazimira Jagelovića. Vođa im je bio Ivan Vitez od Sredne, a među prvima mu se pridružio upravo Ivan Česmički.

Međutim, Matija je saznao što se događa i tko su vođe pobune te ubrzo efikasno suzbija urotu. Česmički je slutio da će ga kralj progonti, pa je pobjegao u Hrvatsku, sklonio se u Medvedgrad, gdje je i umro 1472. godine. Pokopan je u pavlinskom samostanu Blažene Djevice Marije u Remetama.

RODITELJI RASTU SKUPA S DJECOM

Djeci se obraćamo iz pozicije odraslog, što je velika pogreška, a kako s njima ispravno komunicirati, savjetuje pedagoginja Jadranka Bizjak Igrec

Djeca su naše najveće bogatstvo, neprocjenjivo blago koje imamo. Odgoj i ljubav koju ulažemo i dajemo, vidljivi su u nijihovu odnosu s drugom djecom, s odraslima, a kasnije i u svim životnim situacijama. "Gospodin je imao toliko povjerenje u nas da nam je darovao djecu. Ako je Bog pripremio i dao svoje najbolje, pa i samog sebe za naše najmlađe, na nama je da se s jednakom ljubavlju i pažnjom odnosimo prema njima." Danas se roditeljstvo nalazi na kušnji. Roditelji traže savjete kako se ponašati prema djeci, kako ispravno donositi odluke. Svi žele biti uspješni roditelji i imati uspješnu djecu. Ako smo bili uspješni u svom školovanju, imamo dobar posao, očekujemo to i od naše djece, ako smo se teško školovali, nezadovoljni smo svojim postignućem i silno se trudimo da naša djeca budu uspješnija i ostvare naša očekivanja.

Nerealna očekivanja i ambicije često mogu dovesti do otvorenih sukoba u međusobnoj komunikaciji. Svako dijete ima svoj životni put, određene talente i darove. Roditelji su ti koji djeci pomažu prepoznati svoje posebnosti, talente i omogućiti im da ih razvijaju. Iskrenim odnosom, neizmjernom količinom ljubavi, strpljenjem, međusobnom tolerancijom i poštovanjem, dosljednim postupcima roditelji su ruka vodilja. Uz mnogo smijeha, igre, veselja, pjesme djeca će odrastati ozarena, sretna. Voljet će dane kada nema škole, kada vrijeme provode kod kuće s obitelji. Voljet će živu riječ, druženje s prijateljima, više nego TV serije, mobitele, tablete i druge uređaje.

Put prema samopouzdanju i ljubavi prema sebi

Biste li željeli dijete koje izgleda i ponaša se kao i drugi? Koje nema svoje vrline i mane, koje vas izbaci iz takta, a za pet minuta uvuče vam se pod kožu? Nema pravila ni savjeta kakvi bi roditelji trebali biti niti što je idealno roditeljstvo. Dobro je kada se ugodno osjeća-

mo zajedno, kada smo svoji. Biti svoj danas nije lako. Usaporedbe s drugima, koji su uvijek u nečemu "bolji", "uspješniji", "ljepši", "pametniji", stalno prilagođavanje okolini i ispunjavanje roditeljskih želja i želja okoline umjesto vlastitih opterećujuće je i izrazito zahtjevno za djecu. Zašto roditelji imaju stalnu potrebu uspoređivanja s nekim? Pomažu li usporedbama djetetu da izgradi samopouzdanje? Odgovor je jasan.

Možemo li uopće skupa s djetetom graditi samopouzdanje i ljubav prema samom sebi uz nametnute kriterije poželjnosti koje je teško zadovoljiti. Roditelji, često puta iz najbolje namjere, silno žele pomoći svom djetetu te mu pokušavaju olakšati govoreći kako neke stvari nisu bitne, kako će svi problemi proći i kako uopće ne izgledaju tako kako se čine. Djeci se obraćaju iz vlastite pozicije, iz pozicije odraslog koji je to nadrastao. U tome leži velika pogreška i opasnost za dobру komunikaciju. Razlog je jednostavan. Toliko dugo nastoje uvjeriti dijete da je ono što misle za njega najbolje da od tog nauma ne odustaju, inzistiraju da poštuje pravila, da se pristojno ponaša, govori i misli baš ono što je dobro s pozicije odraslog, ali ne i djeteta. Rade sve umjesto djece: spremaju, čitaju, pišu, obavljaju razne stvari, kupuju.

Međutim, dijete ne smijemo oslobađati obaveza koje su primjerene njegovoј dobi. U suprotnom povećavamo nesigurnost i bojažljivost, a smanjujemo njegov osjećaj kontrole, te usporavamo intelektualni, socijalni i emocionalni razvoj.

nalni razvitak. Nema slobode izbora ni posljedica koje iz toga proizlaze. Djeci je važno jasno pokazati da ih prihvaćamo i kad ne ispunjavaju naša dočekivanja, kao i da cijenimo različite osobine i postignuća, koja nisu vezana samo uz uspjeh u školi.

Roditeljski odgojni postupci

U roditeljskom odgoju prepoznajemo nekoliko "odgojnih" metoda koje roditelji primjenjuju kod rješavanja različitih odgojnih problema, od izazivanja straha kroz razne prijetnje, kazne, ultimatume do izolacije djeteta ignoriranjem, šutnjom i sl. Takvi postupci nerijetko mogu kod djece izazvati tjeskobu, povlačenje u sebe, zabrinutost, samoozljedivanje. Kazne se u pravilu koriste samo onda kada pozitivni poticaji ne daju rezultate, razumno, pravedno, na određeni rok i uvijek uz obrazloženje. Djetetu su problemi tako veliki i važni kao što su roditelju važni egzistencijalni, zdravstveni ili drugi problemi. Svako ignoriranje i umanjivanje dječjih osjećaja dovodi do patnje i osjećaja neshvaćenosti. Djeci treba podrška, uvažavanje, razgovor, osjećaj da roditelji razumiju da im je teško bez prosuđivanja, osuđivanja i marginaliziranja problema.

O problemu je najvažnije razgovarati, postavljati pitanja koja će pomoći djetetu da se ne osjeća bespomoćno i neugodno. Razgovorom problem postaje manji i dijete prevlada strah. Osjećaj kontrole važan je za razvitak samopouzdanja. Roditelj je taj koji će djetetu pomoći da izade iz nastale situacije i poučiti ga

Razgovarajte o svom djetinjstvu, recite djetetu da ste i vi bili neshvaćeni, usamljeni, tužni, povrijeđeni, pričajte im kako ste izgledali, jeste li imali prijatelje, što vam je pomagalo i bilo utjeha

---

što može učiniti za sebe te mu jasno dati do znanja što on kao roditelj može učiniti. Djecu treba učiti misliti, prosuđivati, a to ne mogu dokle god roditelji govore i misle umjesto njih. Jasne i dobro postavljene granice, pohvale umjesto prigovaranja ili uspoređivanja s drugima, uvažavanje i podrška ozarit će lice roditelja i djeteta.

Pokušajte. Vratite se u djetetove godine. Prijetite se svih briga, strahova. Nije jednostavno, a katkada ni ugodno. Razgovarajte o svom djetinjstvu, recite djetetu jeste li ponekad bili neshvaćeni, usamljeni, tužni, povrijeđeni, kako ste izgledali, jeste li imali prijatelje. Recite djetetu što je vama pomagalo, što vam je bilo utjeha. Pravi odgoj počinje u ocu i majci, u njihovim promjenama, u njihovim životnim stavovima. Roditelji rastu skupa s djecom.

Gospodine, molimo te, budi uz nas u svakoj našoj odluci, u svakom nastojanju da činimo dobro i da svojim postupcima činimo život naše djece boljim. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

OD ADVOCATE DO ADVOCATE

Preduskrso vrijeme obilježile su korizmene konferencije koje su zbog velikog interesa župljana i javnosti održavane u prepunoj crkvi

Remetski zbor "Farmakopea celestis" (Ljekarna nebeska) gostovao je 11. siječnja u Grazu u crkvi sv. Josipa, gdje je i sjedište Hrvatske katoličke misije u Austriji. Zborom za vrijeme misnog slavlja Krštenja Gospodinova ravnao je maestro Tomislav Habulin. Misu je predvodio prior karmelskog samostana u Grazu o. Endre, uz suslavitelje o. Stjepana i našeg župnog vikara o. Danijela.

U prepunoj crkvi zbor je misno slavlje uveličao hrvatskim božićnim napjevima. Na završetku mise zbor je ispred glavnog oltara otpjevao stare hrvatske božićne napjeve, a nagrađen je gromoglasnim pljeskom Hrvata koji žive u Grazu. Nakon kratkog koncerta u crkvi sv. Josipa zbor je obišao karmelski samostan, gdje je uz domjenak s karmelićanima proveo ostatak vremena.

Hrvatsku i Austriju povezuje i zajednička povijest. Graz je drugi grad po veličini i broju stanovnika u Austriji. Kroz grad teče rijeka Mura, koja je u ranijim razdobljima bila značajni gospodarski čimbenik kao prometnica, koja je povezivala njemačke s hrvatskim krajevima. Na sveučilištima u Grazu već od 16. stoljeća, pa i

danas, studiraju mnogi Hrvati.

Prije polaska za Zagreb u samostanskoj kapeli Gospe Snježne Remećani su se oprostili svojim romarskim pjesmama i zahvalili ocima karmelićanima na toplomu prijemu.

SUSRET NUNCIJA I REMETSKOG ŽUPNIKA

U Apostolskoj nuncijaturi nuncij mons. Alessandro D. Errico susreo se 13. veljače s remetskim župnikom o. Antoniom Mariom Čirkom. Mons. D. Errico se zanimalo za pastoral župe. Istaknuta je važna uloga redovništva u Hrvatskoj, osobito u ovoj Godini posvećenog života. Na kraju je novome remetskom župniku zaželio blagoslovljeno i uspješno služenje župnoj zajednici u Remetama.

OPROŠTENJE I DUHOVNO OZDRAVLJENJE

Pater Cyril Čuš, župnik župe sv. arkandela Mihaela iz Žetala nedaleko od Ptuja, kao uvod u prvu korizmenu konferenciju predvodio je 19. veljače navečer misu u Remetama, a potom je u prepunoj crkvi govorio na temu "Oproštenje i duhovno ozdravljenje".

Velečasni Cyril vjernicima je govorio o oprostu i Božjoj ljubavi, a svoje je izlaganje temeljio na vlastitom iskustvu i svojoj životnoj prići.

"Moj otac je bio alkoholičar. Do četrnaest godine dobio sam više udaraca nego žlica u usta. Nisam znao što znači očinska ljubav. Imao sam samo sedam godina kad sam počeo bježati iz kuće, spavati po štalama sa životinjama, teško sam se nosio sa svakodnevnim obvezama i učenjem, bio sam depresivan i povlačio sam se u sebe. Više puta pomiclao sam o suicidu. Pitao sam se zašto je moj život takav, zašto je moj otac takav prema meni, a onda sam se susreo s Biblijom. Počeo sam je čitati i odlaziti na mise", posvjedočio je otac Cyril, dodajući kako tad još uvijek nije bio oprostio svom ocu nasilniku, nego je do oprosta prošlo još neko vrijeme. Najprije je počeo zahvaljivati Bogu na svemu dobrom, ali i lošem u njegovu životu, a ocu koji ga je zlostavljao oprostio je nakon što se on teško razbolio.

"Nitko od nas nije mogao birati gdje će se

Remetski zbor "Farmakopea celestis" u Grazu

Pater Cyril Čuš: Bog nas voli, uvijek i bezuvjetno

rodit, kad će se roditi, kojeg spola će biti, tko će mu biti roditelji, pa na kraju nitko nas nije pitao ni želimo li se roditi i živjeti. O tome je odlučio Bog koji nas voli i mi smo njegova dječa bez obzira tko smo, što smo i kakvi smo. On nam opršta sve naše grijeha kad iskreno zavemo njegovo ime i zatražimo oprost. Zato, oprostimo i mi svima onima koji su nam u životu učinili nešto ružno, nanijeli neku nepravdu ili bol”, pozvao je pater Cyril vjernike okupljene u crkvi Kraljice mira.

Pater Cyril kazao je kako je najteži od svih oprosta onaj samome sebi. Ispričao je kako ljudi često nisu zadovoljni svojim životom pa u tom nezadovoljstvu često kažu kako si ne mogu oprostiti.

“Ne zaboravite da su svi ljudi ljubljena djeca Božja. Bog nas voli, uvijek i bezuvjetno. Zato, volimo i mi svoje bližnje, pa i one koji su nam napravili nešto loše. Pridimo im i recimo: ‘Opraštam ti i volim te.’ Tek kad oprostimo, bit ćemo zadovoljni i sretni”, poručio je pater Cyril.

LJUBAV POBJEĐUJE

Na drugoj korizmenoj konferenciji 26. veljače gostovao je bračni par Dario i Venera Kordić. Oni su svjedočili svoje iskustvo vjere i susreta sa živim Bogom u trenutcima obiteljske razdvojenosti za vrijeme zatvorskog sužanstva. Duboko svjedočanstvo dirnulo je slušatelje u crkvi, koji su s pažnjom, emocijama i suzama slušali kako Bog čini velika djela u životu čovjeka.

“Bogu smo zahvalni da prvi put zajedno moja supruga Venera i ja možemo svjedočiti koliko je velik Bog i njegova djela. Križ u korizmi doživljavam kao kušnju ljubavi. Kad me pitate koji mi je dan najljepši, meni je to petak jer mi je križ dao veliku milost. Kako smo doš-

li do Krista – molitvom preko njegove majke Blažene Djevice Marije s krunicom u ruci, koju i danas nosim sa sobom.

Nakon potresnih vremena u Domovinskom ratu i suza u Lašvanskoj dolini i kada sam došao u uzništvo i svega što je ostalo iza toga, nikada nisam mislio da ću ići svjedočiti po našim crkvama koliko je jaka molitva. U uzničkoj sobici imao sam na stolu sličice Blažene Djevice Marije iz raznih krajeva, među njima bila je i sličica Najvjernije odvjetnice, Gospe Remetske. I njoj sam se molio iako nisam znao gdje se nalazi. Danas sam prvi put u ovoj prekrasnoj crkvi. Vidim da je Bogu sve moguće. U travnju 1999., noć prije prvog dana suđenja, doživio sam susret sa živim Bogom, što me obilježilo i od tada gledam život po Božjim mjerilima. Kada sam dobio dar molitve, više nikad nisam napustio molitvu, prepustio sam se u Božje ruke i doživio milosne trenutke, doživio sam svjetlo raja i tamu pakla.

Sretan sam što sam dio svoga svjedočanstva mogao podijeliti s vama. Moj životni moto je: Živi Krist u meni.

Evo i moja supruga ima mnogo toga reći. Ona je ono što se nije vidjelo, ona je nosila sve, bila je majka, supruga, odgojiteljica, bila je voljena i nevoljena. Sve je to nosila s Kristom. Hvala joj još jednom, ja sam najsretniji muž s tako dobrom suprugom”, rekao je Dario.

Gospoda Venera svjedočila je da je cijelo vrijeme bilo ispunjeno molitvom, uz velike poteškoće u obitelji. “Molitva je trajala desetak godina i traje i danas, krunicu nisam ispuštala iz ruku. U svim teškim trenutcima i križevima koje smo nosili, uz Božju pomoć, uz male kapljice koji ti Bog pruža da te utješi u teškim trenutcima, vidiš kako se Bog proslavlja, kako je Bog bio milosrdan. Znali smo da je on tu s nama iako su to bili teški životni trenutci”, istaknula je Venera.

Za mnoge bi ljude dugogodišnja kazna zatvora bila kraj svijeta i života, no ovi su supružnici prihvatali svoj križ i otkrili da je Bog

Venera i Dario Kordić: Bogu je sve moguće

NOVI PORTAL ŽUPE

Posjetite obnovljenu internetsku stranicu župe www.zuparemete.net i doznajte novosti i pratite aktivnosti u župi, zborovima, zajednicama obitelji i mladih, molitvene susrete, predavanja; ispunite online obiteljski anketni listić, pozovite župnika k sebi ili mu uputite pitanje. Odnedavno je pokrenuta i Google grupa župe. Ukoliko još niste ostavili svoje podatke možete ih poslati preko elektroničke pošte koja se nalazi na web stranici župe. Također podsjećamo i na facebook stranicu - Župa Remete - gdje možete naći novosti povezane s našom župom, ali i ostale zanimljivosti.

Ljubav. Vjerujemo da je njihovo svjedočanstvo bilo poticaj za ustrajnost u vjeri i u raznim životnim poteškoćama.

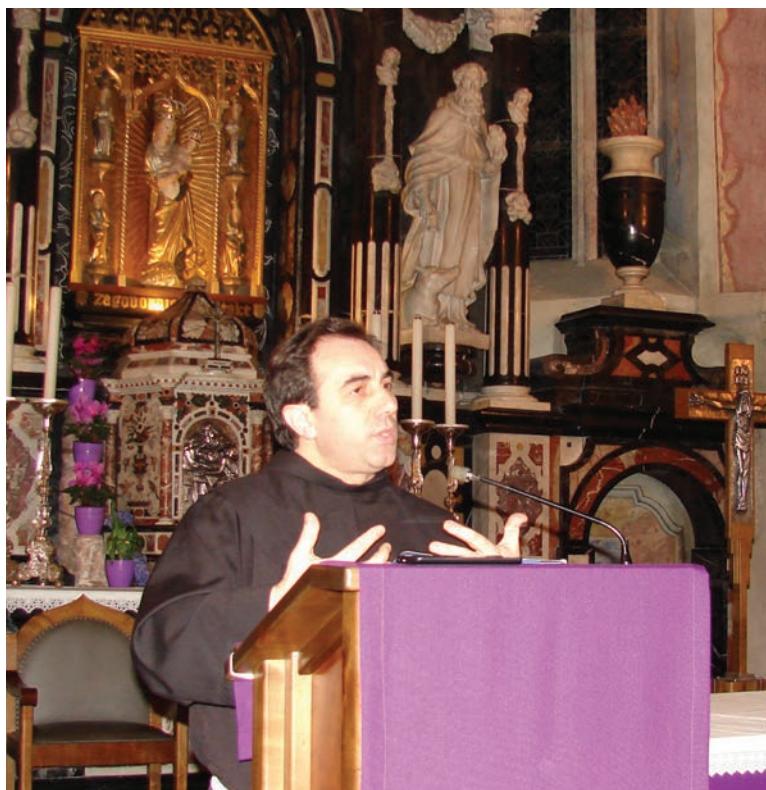
BOG, OBITELJ, MLADI

Fra Ivan Matić, voditelj duhovnih obnova u Kući susreta Tabor, nakon euharistije s propovijedi održao je treću korizmenu konferenciju na temu "Duhovno zdravlje čovjeka i društva".

Tjedan dana poslije fra Jozo Zovko nadahnuo je govorio o temi "Bog i obitelj". U prepunoj crkvi nakon euharistije na poseban je način fra Jozo objasnio odakle u Svetom pismu proizlazi sakramentalnost braka te time i nerazrješivost. Brakovi su danas u krizi, zato je poziv na obraćenje i molitvu za obitelji nešto temeljno, istaknuo je fra Jozo. U tom smislu i s tom nakanom susret je završio klanjanjem pred Pre-svetim.

Posljednju je korizmenu konferenciju održao pater Ike Mandurić na temu "Isusov poziv danas mladima".

Na pitanje što mladi traže od svećenika i Crkve pater Ike je rekao da su danas mladi zahtjevniji nego u njegovo vrijeme: usude se napustiti Crkvu ako im se čini lažna, ako je svećenik neozbiljan, prijetvoran, i ako na bilo koji način nije Kristov. Danas su mladi zahtjevniji u potrazi za svetošću. I to je svećenički izazov danas, poručio je p. Ike.

Fra Ivan Matić: O duhovnom zdravlju čovjeka i društva

TEREZIJANSKI

Zakovito svjetsko hodočašće prigodom 500. obljetnice rođenja sv. Terezije Avilske "Put svjetla" imalo je svoju hrvatsku etapu od 17. do 21. ožujka 2015. Od 15. listopada 2014., kada je krenuo iz Španjolske, četveročlani hodočasnički tim pohodio je 16 zemalja američkog, azijskog i australskog kontinenta. Do ožujka se nalazio u Africi i na Bliskom istoku, a potom je došao u Europu. Među šest europskih odredišta nalazila se i Hrvatska.

U pripravi na 500. rođendan avilske svetice, 28. ožujka, ovo hodočašće htjelo je oživjeti zahvalni spomen na život i djelo sv. Terezije Avilske, obnoviteljice Karmelskoga reda i naučiteljice Crkve, te pokazati koliko je njezina karizma rasprostranjena po čitavom svijetu.

Dok se u zemljama različitih rasa i kultura susreću s prijateljima sv. Terezije i poznatim njezinim duhovnim nauka, očituje se sveprisutna glad za iskustvom Boga koje je Terezija u svome životu obilno posjedovala i u svojim djelima o molitvi i duhovnom putu izvanredno opisala.

Hrvatsku etapu "Puta svjetla" koji prati znakovita relikvija – Terezijin hodočasnički štap – obilježilo je jedinstveno obogaćenje: prisutnost moćnika s neraspadnutim svetičinim desnim stopalom iz crkve Santa Maria della Scala u Rimu. Karmelska obitelj i simpatizeri karmelske duhovnosti u Hrvatskoj u slavljeničkom su se ozračju pripremali za taj jedinstveni susret sa svojom duhovnom majkom Terezijom Avilskom o njezinu 500. rođendanu.

Prvo hrvatsko odredište 17. i 18. ožujka bila je Požega, grad posvećen sv. Tereziji Avilskoj. Hodočašće se isti dan nastavilo kroz Zagreb, Svetište Majke Božje u Remetama i Čret prema Mariji Bistrici. Nakon pohoda tamošnjem nacionalnom marijanskom svetištu i samostanu karmeličanki na red je došao samostan Karmeličanki Božanskog Srca Isusova u Hrvatskom Leskovcu. Odonud se 19. ožujka navečer nastavilo prema Karmelu u Brezovici. Dan kasnije, 20. ožujka, hodočašće je usmjерeno prema glavnom zagrebačkom trgu te završilo ponovno u Remetama večernjim i cjelonoćnim programom.

Od sadržaja vezanih uz navedene crkve i samostane ističemo euharistijska slavlja, svjedočanstva hodočasnika i predstavljanje svetičine duhovnosti. Uz to izdvajamo hodočasničku

“PUT SVJETLA” U HRVATSKOJ

Znakovito svjetsko hodočašće prigodom 500. obljetnice rođenja svete Terezije Avilske “Put svjetla” završilo je svoju hrvatsku etapu cijelonoćnim molitveno-meditativnim bdjenjem u Remetama

rutu 18. ožujka: Remete – Marija Bistrica s pješačkim etapama Remete – Čret i Laz Bistrički – Marija Bistrica, kao i križni put za mlade u Hrvatskom Leskovcu 19. ožujka i evangelizaciju s mladima na Jelačićevu trgu 20. ožujka s pješačkim hodočašćem prema Remetama.

Neovisno od “Puta svjetla” Terezijine su moći pohodile i bjelovarsku katedralu posvećenu sv. Tereziji Avilskoj od 7. do 8. ožujka.

Štovatelji i poznavatelji nauka sv. Terezije iskoristili su ovu jedinstvenu prigodu za duhovni susret sa sveticom, prvom ženom načiteljicom Crkve. Od početaka kršćanstva Kristovi su se vjernici s osobitom ljubavlju približavali moćima svetaca. Čitavo biće ljudi predanih Bogu zahvaćeno je Duhom Svetim, pri čemu tijelo ne ostaje izuzeto. Nakon zemaljske smrti tijela iščekuju uskrsnuće i zalog su jače povezanosti s dušama svetih nebesnika. Prisutnost moći sv. Terezije zato je bila posebna prigoda za susret sa sveticom, pogotovo imajući u vidu udaljenost Španjolske i ekonomsku krizu koja otežava hodočašće na njezin grob.

Uz “Put svjetla” članovi karmelske obitelji u Hrvatskoj tijekom terezijanske godine planiraju izdanje sabranih djela avilske svetice, zbornik radova s ciljem popularizacije Terezijine duhovne baštine u listopadu, razne susrete za laike i mladež, kao druge inicijative.

Redovničke zajednice nadahnute karizmom sv. Terezije od Isusa u Hrvatskoj, redoslijedom dolaska na ove prostore, jesu: Karmeličanke Božanskoga Srca Isusova (Hrvatski Leskovac, Vrhovec – Zagreb, Poredje, Punat, Belica, Slavonski Brod, Strmec, Split, Gabela Polje i Bibinje), Bosonoge karmeličanke (Brezovica, Kloštar Ivanić, Marija Bistrica i Breznica Đakovačka) i Bosonogi karmeličani (Remete – Zagreb, Split i Krk). Uz njih je povezan svjetovni karmelski red i skupine vjernika laika karmelskoga nadahnuća: članovi Škapularske bratovštine,

Zajednica karmelskih laika, Mladi Karmela Božanskoga Srca Isusova i drugi.

Prvo hrvatsko odredište bila je **Požega** gdje je Tereziji posvećena katedrala, grad i Katolička gimnazija. Doček svetih moći i hodočasnicike skupine s relikvijom bio je 17. ožujka u 20 sati ispred požeške katedrale. Program je nastavljen cijelonoćnim bdjenjem te je završen dan poslije, 18. ožujka, jutarnjom misom u 8 sati i oproštajem.

Sv. Terezija Avilska u svojoj kapeli na Čretu

U srijedu 18. ožujka vjernici područja Čreta i Jazbine koji pripadaju filijalnoj crkvi sv. Terezije Avilske imali su posebnu radost da su mogli pod krov svoje crkvice primiti relikvije ove velike svetice i svoje zaštitnice: njezino stopalo i njezin štap. Iz Remeta je krenula procesija oko 12 sati, te su dočekani svečanom zvonjavom i molitvenim programom.

Istoga dana u 12 sati "Put svjetla" došao je do svetišta Majke Božje Remetske i samostana karmeličana u Zagrebu. Odande je počelo hodočašće prema Mariji Bistrici, čiji je prvi (do kapelice sv. Terezije Avilske u Čretu, filijali remetske župe) i posljednji dio (od Laza Bistrič-

koga do Marije Bistrice) bio pješački, a središnji dio autobusom.

Nakon dolaska u svetište Majke Božje Bistričke slijedila je procesija do samostana bosonogih karmeličanki. Ondje je Mira Šincek okupljenima ispričala "Priču o štalu sv. Terezije" te je uslijedila večernja molitva u čast sv. Josipa, nagovor o odnosu sv. Terezije i sv. Josipa i svjedočanstva pratitelja štapa. Nakon glazbenog i recitativnog programa bistrički župnik mons. Zlatko Koren predslavio je misu u čast sv. Tereziji. Nakon mise uslijedio je ispraćaj moći i relikvija prema Hrvatskom Leskovcu, gdje se nalazi samostan Karmeličanki Božanskoga Srca Isusova. U 21 sat dočekani su hodočasnici i molilo se uz moći i relikviju. Slijedio je i igrokaz "Skupa hodajmo" o susretu sv. Terezije od Isusa i bl. Marije Terezije od sv. Josipa, utemeljiteljice sestara Karmeličanki BSI. Potom je na programu bio duhovni nagovor o sv. Tereziji i svjedočanstvo gostiju hodočasnika o prijeđenim etapama "Puta svjetla". Večer je okončana pobožnošću i čašćenjem moći sv. Terezije.

Na liturgijsku svetkovinu sv. Josipa 19. ožujka nastavio se cijelodnevni program u istom samostanu koji je posvećen upravo sv. Josipu. Na programu je bilo prijepodnevno hodočašće djece, 4. godišnji karmelski križni put za mlađe "Zagrljeni s križem", pobožnost sv. Josipu u 17 sati i misa koju je predslavio naš o. Dario Tokić. Tijekom cijelog dana dolazili su vjernici počastiti moći te su se zadržali u molitvi.

Iz Hrvatskog Leskovca "Put svjetla" nastavio je prema samostanu bosonogih karmeličanki u obližnjoj Brezovici. Hodočasnike je u brezovičkom karmelu dočekao glazbeni ugodač prigodnog koncerta uz čitanje Terezijinih tekstova.

Jutro 20. ožujka u Brezovici je bilo ispunjeno predavanjem o sv. Tereziji, krunicom s tekstovima svetice i svečanom euharistijom u 11 sati. Nakon ispraćaja iz Brezovice u 14 sati "Put svjetla" nastavljen je u središte Zagreba, na Trg bana Josipa Jelačića, gdje je u 16 h sati bila evangelizacija s mladima te je započela hodočasnička procesija prema Remetama slijedeći trasu bl. Alojzija Stepinca koji je često pješice hodočastio s Kaptola ka Gospi Remetskoj.

U Remetama je bio svečani vrhunac hrvatske etape "Puta svjetla" – euharistijsko slavlje u 18.30, nakon kojega je uslijedio prigodni kreativni program za djecu, mladež i obitelji, a potom cijelonoćno molitveno-meditativno bdjenje.

Mladi hodočasnici su stigli u Remete

PRIČEST NA RUKU ILI NA USTA?

Hostije su se u uporabu uvele tek u 9. stoljeću, no Crkva danas dopušta pričest i na ruku i na jezik

Jedno od vrlo često postavljenih pitanja svećenicima jest pitanje koji je ispravan način pričešćivanja: na usta ili na ruku? Neki smatraju da je dopuštena pričest samo na usta, dok neki govore da to nije najvažnije, nego čovjekovo srce koje prima Isusa ili se neki boje da ne bi došlo do oskvruša hostije kada se uzima na ruku... Kao vjernici dobro je da se propitujemo o što istinskom sudjelovanju u liturgijskom slavlju.

Ako iščitavamo Sveti pismo, vidimo da je Krist Gospodin, i to već na posljednjoj večeri, rekao apostolima: "Uzmite i jedite". Pričest na ruku - koja se u pisanju svetih otaca shvaćala kao "tron na koji se prima Kralja" - sačuvao se kao jedini oblik pričešćivanja sve do polovice 9. stoljeća, od kad se u pojedinim krajevima Crkve uvodi pričest izravno u usta. Sve do tada euharistija je bila blagovanje u pravome smislu riječi, tj. blagovanje od razlomljenog kruha te bi primanje kruha na jezik bilo sasvim nepraktično. Tako knjiga "Pred liturgijskim slavljem" opisuje da se u 9. stoljeću u uporabu počinju uvoditi hostije umjesto običnoga oblika kruha. Razlozi uvođenja hostija bili su višestruki: sve rjeđa pričest vjernika, slavljenje mise bez naroda, duhovnost koja je isticala čovjekovu nedostojnost za sakramentalno sjednjenje s Kristom.

Iste okolnosti pogodovale su da se nakon promijenjenog oblika euharistijskoga kruha promijeni i sam način pričešćivanja. Euharistijska je duhovnost kasnije (u 11. st.) uvela i praksu pričesti u stavu klečanja. Pobožnost koja se razvijala u to doba isticala je vjeru u Kristovu prisutnost u euharistijskim prilikama, ali je ta vjera u Prisutnost bila praćena i sviješću o nedostupnosti i nedostojnosti čovjeka euharistijskome Kristu.

U spomenutoj knjizi se dalje opisuje da je pričest u svojoj biti communio, udioništvo u Kristu, zajedništvo s njim, zajedništvo koje rađa istinskim zajedništvom među ljudima. Stoga pričest na ruku nije gesta koja bi umanjivala otajstvenost euharistije. Taj novi-starci oblik pričešćivanja, naprotiv, na jasniji način posreduje sakramentalno zajedništvo s Kristom i Crkvom.

Pričest na ruku izravno se ne spominje u Rimskom misalu izdanom nakon Drugoga vatikanskoga sabora, ali se u poslijesaborskoj uputi Memoriale Domini iz 1969. daje mogućnost uvođenja takvoga oblika. Naša je biskupska konferencija još god. 1971. od Kongregacije za bogoslužje zatražila i dobila odobrenje za uvođenje pričesti na ruku. Pričest na ruku nije dakle propisana, kao što ni pričest na jezik dokinuta: Crkva daje mogućnost i valjanost i jednomu i drugomu obliku.

Vjernik koji primi pričest na ruku dužan je odmah se pričestiti, a svećeniku je u pojedinim slučajevima crkvenom odredbom pridržano pravo uskratiti pričest na ruku ako opravdano sumnja da će dotična osoba zlorabiti ili obeščastiti hostiju.

Pitanje koje ne bi smjelo biti zasjenjeno raspravama o načinu pričešćivanja tiče se vjere pričesnika. Svećenik u riječi "Tijelo Kristovo" podsjeća na otajstvenu zbilju blagovanja Krista samoga, a pričesnik odgovorom "Amen" ispovijeda vjeru u otajstvenu Kristovu prisutnost i u preobrazbenu snagu zajedništva s njim.

Intervju: p. IKE MANDURIĆ*

ŠTO MLADI TRAŽE OD SVEĆENIKA I CRKVE?

Danas su mladi zahtjevniji nego u moje vrijeme: usude se napustiti Crkvu ako im se čini lažna, ako je svećenik neozbiljan, prijetvoran, i ako na bilo koji način nije Kristov. Danas su mladi zahtjevniji u potrazi za svetošću. I to je svećenički izazov danas

Pater Ike Mandurić studentski je kapelan bazilike Srca Isusova u Zagrebu. Rođen je 1962. u Posušju, diplomirao je arhitekturu i do svoje 37. godine radio u struci. Preokret se dogodio kada je na jednoj ispovijedi kod pokojnog fra Slavka Barbarića u Međugorju spoznao da želi biti svećenik. Mladu je mislu slavio sa 47 godina. Zadužen je za rad s mladima, drži duhovne obnove, a objavljuje i zanimljive članke o temama iz života.

P. Ike, oko sebe okupljate mnoge mlade. Često vlastito svjedočanstvo puno više znači negoli nešto drugo. Koje je Vaše svjedočanstvo u vezi s odabirom duhovnoga poziva? Kada ste osjetili poziv i kako je Vaša okolina reagirala na Vašu odluku?

— Poziv je potraga za vlastitom istinskom srećom. »Bog ljubi veselog darivatelja!« Ne zove u svećeništvo nikoga komu će to biti tuga i jad, nego one kojima će to biti radost i sreća. Svećeništvo, ili redovništvo, samo je za one koji to žele više nego išta u životu; za one koji bi — kad bi se sve drugo posložilo, i kad više ne bi imali obveza ni dužnosti ni prema komu — najradije ostavili sve i slijedili Krista. Oni koji bi to tada učinili pozvani su ostaviti sve već sada i krenuti za njim. Često nas subjektivne muke i potrebe svijeta odvlače od uvida u to što je temeljna naša čežnja jer mislimo da Bog i tako dobro stoji pa ga se uvijek može odgađati dok ne sredimo druge stvari. To je krivo. Ako Bog dobro stoji, onda sve dobro stoji, jer on sve uzdržava, pa svaki onaj koji bi u krajnjem slučaju krenuo za Kristom, zapravo pozvan je već sada. Ostaviti volove, plugove, svoje mrtve da ih drugi pokapaju, i krenuti, krenuti. Kad se Božji glas — koji govori kroz čežnju srca — začuje, nema se više što čekati, to je to, idemo!

Moje svjedočanstvo je upravo to: kada sam shvatio da je poziv baš to, istoga časa donio sam neopozivu odluku da idem. Gotovo bih mogao reći da sam bio pomalo i ljut što nisam prije znao da je zapravo to definicija poziva, jer da sam znao, bio bih otisao i prije. Ali providnost me spasila od tko zna kakvih drugih

pogibelji. Pa, kao što mi je bilo pomalo žao što nisam tako gledao na poziv — jer bih bio otisao prije tim putom, jednako tako bih savjetovao svima koji se još premisljavaju u vezi s tim: neka ne idu tim putom prije nego što budu sigurni da je to mjesto na kojem će biti, ne radi privilegija ili stila života, ili statusa kakav jest, nego u dubini duše najsretniji upravo stoga što će se davati za Krista, i umirati za njega i za druge, pa i posve prezreni i odbačeni ako treba.

Kad sam odlučio tako ostaviti sve i krenuti ovim putom — a tada mi je bilo 37 godina, bio je to šok za mnoge. Od onih sam koji teško donose odluke, ali kad je donesem, cijeli svijet može stajati protiv mene, neću se pokolebiti. Sva protivljenja, sva šokiranja i sve suze, i sva čuđenja i pitanja s kojima sam se susreo nakon objave svoje odluke za mene su bili dječja igra. Jedino što mi je bilo sveto jest poziv. Pa, kako bih ja mogao odbiti Krista, molim vas lijepo? Smrt, pogibelj, potres... sve to je nevažno kad onaj s nebesa upre prstom u mene, čovjeka jadnog i bijednog kojem se pruža jedincata šansa da svom životu da smisao, i Bogu da hvalu. Sjećam se da sam tada razmišljao: kad bi mi prorekli da će svi moji umrijeti ako odem u svećenike, svih mojih desetero braće i sestra, i mati, i sav rod moj, samo bih ih zamolio da mi jave kad se to zbude — da im na sprovod svratim.

Bog je svega vrijedan. I kad nađemo mjesto s kojeg to svojim životom možemo posvjedočiti, sve drugo je nevrijedno u usporedbi s tim. Tolkiko da je to smiješno i govoriti. Bog koji zove čovjeka! Pa zar je to ikako moguće? I onda kad se to istinski zbude: stani zemljo, zaustavite sve, ostavljam sve, moram za njim!

Koje je Vaše iskustvo u vezi s mladima, tj. s kojim se sve izazovima susreću u današnje vrijeme?

— Mladi se danas ne daju obmanjivati. Najdublje od svih stvari zanima ih Bog; sveto. Mi smo im ostavili svijet koji ne zna što je sveto, pa ga danas mladi žedni i gladni posvuda traže. U vrijeme kad sam ja studirao jedva da je koji student uopće znao što je klanjanje. A kamoli da je obdr-

*Cijeli intervju možete pročitati u novom broju časopisa Susret

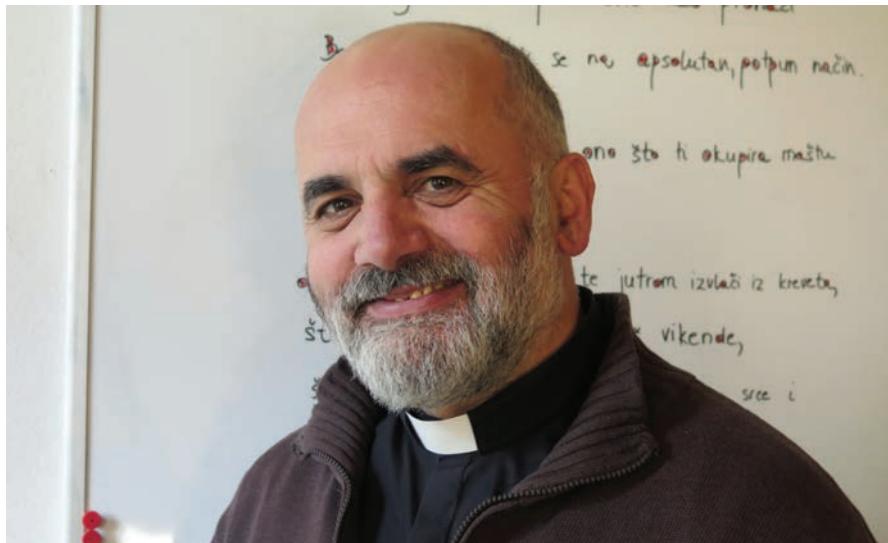
žavao tu pobožnost. Čak nismo ni krunicu znali moliti. O teologiji smo još manje znali, pa čak ni Sveti pismo nismo puno čitali. Zapravo, tek smo ga otkrivali, i to tek rijetki. No svi smo išli k misi. Danas nije tako. Mladi su autentičniji. Usude se napustiti Crkvu ako im se čini lažna, ako je svećenik neozbiljan, neautentičan, prijetvoran, i ako na bilo koji način nije Kristov. Moja generacija nije bila takva. I kad je svećenik bio bezveznjak, i arogantan, i sebičan, mi smo išli k misi. Imalo je to svoju vrijednost. To je bilo vrijeme vjernosti, odnosno kušnja Crkve u njenoj vjernosti. No, s druge strane, rijetko smo znali biti zahtjevni. Da-najšnje vrijeme je vrijeme potrage za autentičnošću. To je jedna druga kušnja, i Bog mlade potiče da tragaju za njom – da ne pristanu na bilo što, ne na manje, nego da idu za onim isusovačkim MAGIS, za više, za pravim, izvornim, istinitim. I jedno i drugo je Božje. Pa se tu krije i moj odgovor: To je i naš izazov danas. Zapravo, Bog nas preko mlađih potiče na to da budemo autentični. Baš onakvi kakvi bijahu prvi apostoli ili, ako hoćete, onakvi kakav je bio naš Krist. A to sve stoga da bi oni sami znali biti upravo isti takvi: kakav je bio njihov učitelj.

Ima to svoje razloge. U vrijeme komunizma vjernost je pobjeđivala Titove i sve druge sotonske zamke. Vjernost, vjernost, samo vjernost, za Stepincem, do smrti! Danas za pobjedu protiv brojnih drugih zamki, relativizama, izopačenja, laži i mnoštva krivih religija i duhovnosti treba nam i traži se autentičnost. Bog nam to jasno progovara preko mlađih.

Danas osobito različite ideologije i interesne skupine, razni mentaliteti poput konzumerizma ili individualizma i sl. razaraju duhovnu dimenziju mnogih mlađih i naših obitelji. Koliko pomažu susreti i molitve koje imate za mlade da se može prepoznati taj negativni duh vremena i tomu se oduprijeti?

— Moramo razaznati više različitih skupina mlađih. Jedna su skupina oni koji su svjesni svega. Puno čitaju, razmišljaju, sve razumiju i informiranjisu od svećenika. Oni samo trebaju sveto, sakramente, snagu euharistije, i život u zajedništvu. Trebaju ponekad i neku mudru riječ, ali to svi trebamo. Oni znaju gdje su. To su često mlađi koji dolaze iz obitelji koje su dobro znale protumačiti duhove i znakove vremena. Ponekad dolaze i iz sasvim drugačijih obitelji, ali su to nadoknadili sami.

Druga skupina su oni koji tek susreću Krista, obraćaju se, u molitvi krunice, nekom hodočašću, duhovnoj obnovi ili preko nekog obraće-

p. Ike

nog prijatelja. S njima treba polako, lagano, s dječjom hranom.

A postoje i treći – oni koji su blizu, ali se ne usude posve usvojiti stajališta Crkve. Stalno su blizu. Često su ili pomalo liberalni – pa se boje bilo kakvog fajtinga, dosljednog ispovijedanja istine, ili su previše konzervativni – pa se boje dosljednog kršćanstva koje otvara vrata novima, obraćenicima, drugim vjerama, itd. To je prostor za novu evangelizaciju. Sve ono što svakomu od njih treba pojašnjava iskustvo autentične Crkve, i susret s njom. Autentična radost, živa riječ, iskrena molitva, pravo svjedočenje, iskustvo promjene u vlastitoj blizini. Misa mlađih, krunica na Kamenitim vratima, i Duh Božji koji ondje susrećemo, lomi svako srce koje traži istinu. Bez milosti nema promjene, a bez molitve pravednika nema ni milosti. Iskustvo Boga živoga, najprije u svjedočenju drugoga, a potom u vlastitom životu, lomi sve otpore.

Koja je Vaša poruka mlađima?

— Dragi mlađi! Veliko je ovo vaše vrijeme. Deseta Božja zapovijed glasi: ne poželi tuđe stvari. Ne samo stoga što ti to nije odobreno, nego i stoga što to nije dobro za tebe. Ne poželi tuđe vrijeme. Ovo tvoje je najbolje. Ovdje i danas Bog ima ideju, plan, poziv za tebe. Ovo je najbolje moguće vrijeme. Ono može biti veliko, a može biti malo. Velika vremena su vremena u kojima je bilo onih koji su se usudili živjeti svoje vrijeme, i biti veliki. Ako pristaneš na to, ovo će biti najveće vrijeme u povijesti čovječanstva. Ne poželi tuđe stvari. Ne žali za drugim vremenima, niti želi neko drugo, nego voli ovo svoje, jer je najljepše, za tebe odabранo. Voli ga i obogati svojom srčanošću. Nema vremena većeg ni ljepšeg od ovoga sada, od ovog tvog.

Danas za pobjedu protiv brojnih drugih zamki, relativizama, izopačenja, laži i mnoštva krivih religija i duhovnosti treba nam i traži se autentičnost. Bog nam to jasno progovara preko mlađih

Moći sv. Terezije Avilske u Remetama

Foto Marko Dušak